

1. עמותת ש.ע.ל – שלום עכשיו לישראל מפעלים חינוכיים
(ע"ר 580037430)

העותרים

2. חגית עופרן ת.ז. 032289076

באמצעות עו"ד מיכאל ספרד ו/או נועה עמרמי ו/או סופיה
ברודסקי, מרח' דוד חכמי 12, תל-אביב 6777812; טל: 03-
03-6206950, פקס: 6206947/8/9

-- נ ג ד --

1. היועץ המשפטי לממשלה, עו"ד ד"ר אביחי מנדלבלית

2. פרקליט המדינה, עו"ד שי ניצן

באמצעות ב"כ עו"ד מפרקליטות המדינה, משרד המשפטים,
רח' סלאח א-דין, ירושלים

3. אמנה – תנועת ההתיישבות של גוש אמונים, אגודה מס'
570025742

4. בניני בר-אמנה חברה לבנין ופיתוח בע"מ (ח.פ.)
511454365 – רח' פארן 5, ירושלים

5. מועצה אזורית מטה בנימין – פסגות ד.נ. מזרח בנימין,
90624

6. מועצה אזורית שומרון – ת.ד. 1, אזור תעשייה ברקן,
מיקוד 44820, ד.נ. אפריים

7. מועצה אזורית גוש עציון - ד.נ. צפון יהודה גוש עציון
90433 ד.נ. צפון יהודה

8. מועצה אזורית הר חברון – אזור תעשייה מיתרים, ד"נ
הר חברון, מיקוד 9043550

המשיבים 9. מועצה אזורית בקעת הירדן – בקעת הירדן 91906, ד.נ.
ערבות הירדן

עתירה לצו על תנאי

זוהי עתירה לצו על תנאי לפיה מתבקש בית המשפט הנכבד להורות למשיבים 1-2 לבוא וליתן טעם, באם יחפצו מדוע לא יפתחו ללא דיחוי בחקירה פלילית של החשד שבוצעו עבירות נרחבות, המפורטות בטבלה שבסעיף 74 לעתירה (עמ' 17-31), והנוגעות כולן לבניה בלתי חוקית בגדה המערבית, לרבות מימון, שיווק, תכנון והימנעות מכוונת מאכיפת הדין, בין היתר על-ידי המשיבות 3-9.

הימנעותם הזועקת לשמים של משיבים 1-2 לפתוח בחקירת העבירות נושא העתירה, בנסיבות שמעלות חשד לעבריינות אידאולוגית, סדרתית, רחבת היקף ושנזקיה לשלטון החוק ולמשטר עצומות, היא בגדר דפוס פעולה חמור של צמרת מערכת אכיפת החוק כשמדובר בסוג זה של עבירות. בבית משפט נכבד זה תלויות ועומדות מספר עתירות הנוגעות כולן למחדלם של משיבים אלה להורות על חקירת עבירות הקשורות לבנייה בלתי מורשית אידאולוגיות על-ידי המגזר ההתנחלותי הישראלי בגדה המערבית, למרות שמדובר כאמור ב"מכת מדינה" בעלת השלכות מדיניות וביטחוניות כבדות משקל.

בין היתר התיקים התלויים ועומדים בעת הגשת עתירה זו, שבהן נתקף מחדלם של משיבים אלה לפתוח בחקירת עבירות כאמור, הם:

- בג"צ 2914/17 עמותת ש.ע.ל. - שלום עכשיו לישראל נ' מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית (כרם רעים) אשר הדיון בעניינו התקיים ביום 28.5.2018
- בג"צ 2368/18 עמותת ש.ע.ל. - שלום עכשיו לישראל נ' מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית (היובל) הקבוע לדיון ביום 7.1.2019
- בג"צ 1053/18 עמותת ש.ע.ל. - שלום עכשיו לישראל נ' מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית (שחר הצעירה) הקבוע לדיון ביום 13.2.2019

בקשה לקיום דיון דחוף

1. בעתירה זאת מבוקש סעד של חיוב המשיבים 1-2 לפתוח בחקירה הנוגעת לעבירות רבות וסדרתיות שבוצעו לכאורה על ידי המשיבות 3-9 ואשר לגביהן התריעו העותרות באופן רציף החל מינואר 2017 (וזאת על רקע הימנעות מוחלטת מאכיפת הדין על משיבות אלה, ובהקשר של בניה לא חוקית בגדה המערבית, מאז ומעולם)
2. במילים אחרות, בעתירה נטען שהמשיבים 1-2 נמנעים מקבלת ההחלטה הבסיסית ביותר על פתיחה בחקירה בחשד לביצוע עבירות שלהן השלכות מדיניות כבדות, ואף נמנעים ממתן מענה ענייני לטענות העותרות ולדרישותיהן. פירוט של החשדות לביצוע העבירות על ידי המשיבות 3-9 מופיע בגוף העתירה.
3. כידוע היטב לכל מי שעוסק באכיפת החוק, חקירות הינן פעולות אכיפה אשר רגישותן למימד הזמן מוגברת. הזמן שחולף מכהה את הזיכרון, פוגע בטריות הראיות וגם מסכן במקרים מסויימים את ההליך בהפיכתו ללא אפקטיבי בשל התיישנות.
4. בענייננו, החשד שהעותרות מעלות הוא לפשע מאורגן אידיאולוגי המערב רשויות שלטוניות וגופים פרטיים בעלי עוצמה פוליטית שיחדיו מבצעים עבירות בהיקף נרחב ואשר להן השלכות מדיניות ובטחוניות.
5. טענת העותרות היא חריפה ביותר ואומרת שמחדלם רב השנים של המשיבים 1-2 (כמוסדות וגם באופן פרסונאלי אלו המשמשים בתפקיד כיום) לאכוף את הדין על המערך העברייני, ובין היתר על המשיבות 3-9, יוצר רקב חמור ומסוכן ומאפשר הצבת עובדות מדיניות שלא בדרך הקבועה בחוק.
6. לפיכך, ובשים לב למשיכת הזמן הבלתי מתקבלת על הדעת על ידי משיבים 1-2, שלא הכריעו בדרישת העותרות לפתיחה בחקירה זה למעלה משנתיים (!!) מתבקש ביהמ"ש הנכבד להורות למזכירות לקבוע תיק זה לדיון בהקדם האפשרי.

ואלה הנימוקים בעתירה

א. פתח דבר

I. נושא העתירה

1. ב-22 בנובמבר 1992 החליטה ממשלתו של ראש הממשלה המנוח יצחק רבין על הפסקת הבנייה בהתנחלויות והפסקה של הקמת התנחלויות חדשות.
2. ב-4 בנובמבר 1995 יצחק רבין נרצח וממשלת נתניהו שעלתה לשלטון כמה חודשים לאחר מכן החליטה להפוך את ההחלטה וקבעה ב-2 באוגוסט 1996 כי ניתן יהיה להקים התנחלויות חדשות, **אך ורק בהחלטה מפורשת של הממשלה**, וכי קידום בניה בהתנחלויות קיימות יעשה **באישור שר הביטחון**:

"נושאים של מדיניות כוללת בנושא ההתיישבות, סלילת כבישים, והצעות להקמת ישובים חדשים, יובאו לדיון ולהחלטת ממשלה"

(החלטה מס' 150 מיום 2.8.1996).
3. החלטה זו תקפה גם כיום, ולפי המצב הקיים, כל הקמה של התנחלות חדשה בלי החלטת ממשלה מפורשת הינה בלתי חוקית.
4. ואולם, מאז ועד היום הוקמו למעלה מ-100 התנחלויות חדשות בגדה המערבית (המוכרות בישראל כ"מאחזים"), כולן מבלי שקדמה להקמתם הכרעה דמוקרטית והחלטה רשמית של הממשלה.
5. **עניינה של עתירה זו במנגנון ההונאה שהוקם על ידי קומץ ישראלים, שבאמצעותו קבוצה קטנה ומאורגנת קובעת עובדות בשטח וכופה את חזונה על מדינה שלמה, ובהימנעות התמוהה של גורמי אכיפת החוק מחקירות המנגנון ועצירת פעילותו.**
6. מחדלן של הרשויות להפעיל את החוק הפלילי על העבירות המאסיביות שבוצעו במסגרת פרויקט הקמתם של המאחזים והשכונות הבלתי מורשות בהתנחלויות, הוא רב שנים וברובו לא ניתן כיום כבר לתיקון.
7. עם-זאת למרבה הפלצות, גם לאחר שממשלת ישראל חקרה את העבריינות האידאולוגית הנרחבת וגילתה שמערך משומן המערב גורמים פוליטיים פרטיים וגופי ממשל (מקומי ומשרדי ממשלה) הוא שאחראי לו, העבריינות האמורה נמשכת כמעט באין מפריע.
8. עתירה זו מבקשת לכפות על המשיבים 1-2 שעושים הכל כדי להימנע מפתיחה בחקירה, לקיים את חובתם ושליחותם ולפתוח בהליכים שמטרתם החלת החוק על גופים ציבוריים ופרטיים אשר עושים באדמות ציבוריות ופרטיות ככל העולה על רוחם, ללא אישורים וללא היתרים.
9. לפיכך, בעתירה זו תדרושנה העותרות לפתוח בחקירה של הבנייה הבלתי חוקית, השיווק שלה, המימון שלה ובעיקר של הסיוע המאסיבי שניתן לה על-ידי הרשויות המקומיות

בשטחים. הדרישה מתמקדת במקרים קונקרטיים שלגביהם אספו העותרות ראיות המוכיחות לכאורה את ביצוע העבירות.

10. כאמור, המדובר בשנים ארוכות בהן מתקיימת שיטה של ממש של מערכת משומנת ומאורגנת, המבוססת על כספי ציבור ועל מעורבות גורמים בעלי תפקיד ציבורי, שיוזמת ומאפשרת את הבניה הבלתי חוקית המשתוללת בגדה המערבית הכבושה. אין זה מקרה כי באותם תיקים שבהם העותרים פנו לבית המשפט בדרישה לפינוי בנייה בלתי חוקית, טענו הישראלים שהתנחלו בה שהם הסתמכו על מצגים שהוצגו על ידי רשויות השלטון עצמן, ובראשן הרשות המקומית, כאילו מדובר בבנייה חוקית.

11. עתירה זו מוגשת על רקע איסוף עדויות וראיות נרחב שבוצע על ידי העותרות ושמוכיח לכאורה את מעורבות רשויות מקומיות בשטחים הכבושים, המועצות האזוריות בנימין, שומרון, גוש עציון, הר חברון ובקעת הירדן, בבנייה בלתי חוקית נרחבת.

12. העדויות כוללות מסמכים רשמיים והקלטת שיחות עם בעלי תפקידים במשיבות 9-3, המעידים על אי-חוקיות הבניה, על מתן היתרי בנייה פיקטיביים ועל שיווקם של המבנים הבלתי מורשים לציבור.

דיסק ובו ההקלטות המוכיחות לכאורה את מעורבותן של המשיבות בביצוע עבירות בקשר לבנייה בלתי חוקית, מצורף ומסומן נספח 1

13. לביהמ"ש הנכבד ולמשיבים 1-2 מוגשת בצד העתירה מעטפה ובה נספח 1 (הדיסק המכיל את ההקלטות). זאת מסיבות מובנות ובשל הרצון כי במקרה ותיפתח חקירה כמבוקש בעתירה, לא יהיו ראיות אלה בידי מושאי החקירה המתבקשת.

14. מעורבותן הלכאורית של המועצות בפרוייקטים הבלתי חוקיים מתבטאת בשלושה אופנים:

- א. הנפקת היתרי בנייה פיקטיביים הנחזים להיות חוקיים;
- ב. מימון בנייה בלתי חוקית ומתן שירותים למאחזים בלתי חוקיים;
- ג. הימנעות מכוונת מאכיפת דיני התכנון והבניה כלפי שכונות ומאחזים בלתי מורשים אשר הסמכות (והחובה) לאכוף את הדין כלפיהם הוטלה בדין על הרשויות המקומיות;

15. לפני כמעט שנתיים, ביום 15.1.2017, לאחר תחקיר מאומץ, הגישו העותרות תלונה למשיב מס' 1 בדרישה לפתוח בחקירה של המשיבות 9-5 בנוגע לחשדות הכבדים שמעלה התחקיר שיזמו.

מכתב העותרות ליועמ"ש לממשלה, המשיב מס' 1, מיום 15.1.2017 המפרט טענות אלה מצורף ומסומן נספח 2

16. באותו היום הוגשה תלונה נוספת, הפעם למשיב מס' 2 בנוגע לחלקה של תנועת "אמנה", משיבה מס' 3, וחברת הבת שלה "בנייני בר אמנה", המשיבה 4, (להלן יקראו יחדיו: "אמנה") בבניה ובשיווק של מבנים בלתי חוקיים, בעיקר במאחזים הבלתי מורשים.

II. היסטוריה של כשל בחקירת אמנה

17. להשלמת התמונה, וכרקע חשוב לעתירה זו, נבקש להציג בפני בית המשפט הנכבד את הניסיון הקודם של העותרת מס' 1 לגרום למשיבים 1-2 לפעול לאכיפת החוק בהקשר לבנייה הבלתי חוקית בגדה המערבית הכבושה.
18. בשנת 2005 הגישה העותרת 1, תנועת שלום עכשיו, ליועמ"ש דאז מני מזוז תלונה על פעילותה הבלתי חוקית של אמנה. תלונה זו תורגמה לחקירה (פל"א 3581/06). חקירה זאת כשלה ונסגרה מחוסר ראיות לאחר שהנחיות שניתנו ע"י המשנה לפרקליט המדינה לעניינים מיוחדים דאז, פרקליט המדינה דהיום מר שי ניצן, פורשו ע"י גורמי החקירה כמתירים להם להתמקד רק בארבעה מבנים מתוך מאות שהתלונה התייחסה אליהם.
19. על אף שהעותרת 1 הפנתה אז את גורמי החקירה לראיות רבות המצביעות על עבירות רחבות היקף ושיטתיות של אמנה ומעורבותה בבנייה ושיווק של מאות מבנים בעשרים מאחזים, ולאחר גרירת רגליים מקוממת, ביום 20.7.10 הודיע עו"ד ניצן, על החלטתו שלא להעמיד איש לדין.
20. עיון בתיק החקירה העלה כי החקירה דאז צומצמה והתמקדה בארבעה בתים בלבד (!) שנבנו בהתנחלות פסגות וזאת כאמור מתוך רשימה ארוכה של מאות מבנים ב-20 מאחזים שנבנו ושווקו באופן לא חוקי לכאורה ע"י אמנה ושאת פרטיהם קיבלו גורמי החקירה משלום עכשיו כאמור עוד ב 2005. לא ניתן כל הסבר מדוע החקירה התמקדה במבנים אלה ומדוע זנחה את כל מאות המבנים והמאחזים שהתלונה התייחסה אליהם. בנוסף התברר מעיון בתיק החקירה כי לא בוצעו פעולות חקירה ראיות ומקיפות כלפי אמנה – לא בוצע חיפוש במשרדיהן, לא נדרשה המצאת מסמכים, לא מוצה המעקב אחרי הכספים שהועברו אליה ואיש מבעלי התפקידים בה לא נחקר.
21. בפגישה מאפריל 2011 בין ניצן וב"כ העותרת הח"מ עו"ד ספרד ועו"ד שלומי זכריה שייצג עימו את העותרת, קבלו השניים על אי-ביצוע פעולות חקירה בסיסיות וביקשו להבין מדוע החקירה התמקדה רק בארבעה מבנים בפסגות. לתדהמתם הם גילו באותה פגישה כי לראיית הפרקליטות הצוות החוקר לא הבין נכון את הנחיות התביעה והתמקד באופן שגוי במבנים אלה בלבד. יובהר שגם ארבעה הבתים שבהם התמקדה ה"חקירה" נבנו באופן לא חוקי אלא שהחקירה לגביהם הסתיימה ללא כתבי אישום לנוכח קשיים ראייתיים ספיציפיים כמו פטירתו של מזכיר הישוב וכד'.
22. כך נפחה חקירת אמנה הראשונה את נשימתה. היה זה מוות בלתי נחוץ שנבע מהזנחה.
23. כידוע אי-אכיפה מעודדת הפרת חוק. הכישלון הזועק לאכוף את החוק על אמנה הביא לכך שאמנה המשיכה, ממשיכה (וככל הנראה תמשיך אם לא תיעצר) לבנות ללא היתרי בנייה, תוך הפרת תכנית המתאר שבתוקף וללא אישורים ממשלתיים.
24. עתירה זאת לא באה להזכיר נשכחות ולא להעלות מן האוב את מה שלשיטתם של העותרים היה נכון וראוי לעשות אז, אלא כדי להתריע על המשך הפעילות העבריינית

לכאורה של אמנה והגופים הקשורים לה והמועצות האזוריות בגדה המערבית. יש לציין כי ממש בימים אלה מתקיימת בניה בלתי חוקית רחבת היקף שלאמנה יש יותר מיד ורגל בה, כפי שנראה להלן.

III. עתירות נוספות הדורשות פתיחה בחקירה בדומה לעתירה זו

25. כל בנייה בלתי חוקית מחייבת חקירה והעמדה לדין של העבריינים, אבל לבנייה מושא עתירה זו יש הקשר רחב ההופך את החקירה במקרה זה להכרחית וחשובה במיוחד.
26. כפי שיפורט בהמשך כתב עתירה זה, בנייה בלתי חוקית נרחבת ומטעמים אידאולוגיים (כמו גם כלכליים) של ישראלים ברחבי הגדה המערבית היא תופעה המוכרת היטב לבית המשפט הנכבד. לבנייה זו השלכות כבדות הן במישור המדיני והן במישור של זכויות הקהילות הפלסטיניות השכנות.
27. בפתח עתירה זו הזכרנו עתירות נוספות התלויות ועומדות וממתינות להכרעת בית המשפט הנכבד והנוגעות להימנעות מפתיחה בחקירה בגין בניה לא חוקית על ידי ישראלים בגדה המערבית. קשה לנו להבין כיצד קורה הדבר אבל כל התלונות הרבות בגין בנייה בלתי חוקית בגדה המערבית אשר שלחו העותרים בשנים האחרונות נעצרו (במובן של 'נתקעו') אצל המשנה לפרקליט המדינה (תפקידים מיוחדים), עו"ד נורית ליטמן, ונתרו יתומות ממענה לגופן. כך בנוגע לבנייה הבלתי חוקית בשחר הצעירה (בג"ץ 1053/18), בכרם רעים (בג"ץ 2914/17) ובמאחז היובל (בג"ץ 2368/18) וכך בעוד מספר רב של תלונות ששוכבות כאבן שאין לה הופכין אצל עו"ד ליטמן ונראה שרק עתירה לבית משפט נכבד זה עשויה להצילן ממוות אכזרי של התיישנות.
28. עתירות אלה, יחד עם העתירה דנן, מראות דפוס מכוון של המנעות מחקירה. במילים אחרות: **לעברייני הבנייה, המימון, השיווק של מבנים במגזר המתנחלי בגדה המערבית הכבושה יש הלכה למעשה חסינות מחקירות והעמדה לדין. עם זאת לא ניתן להשלים.**
29. ומשום כך, ובלית ברירה מוגשת עתירה זו.

ב. הרקע העובדתי

I. הצדדים לעתירה

30. העותרת מספר 1, **עמותת "ש.ע.ל – שלום עכשיו לישראל מפעלים חינוכיים"** הינה הגוף המשפטי במסגרתו פועלת התנועה הפוליטית החוץ-פרלמנטרית "שלום עכשיו" אשר חותרת להשגת שלום בר קיימא בין מדינת ישראל ושכנותיה. העותרת עוסקת, בין היתר, בפעילות חינוכית לקידום השלום באמצעות פרסום חומרי הסברה, כינוס אסיפות הסברה וכיו"ב.
31. העותרת מספר 2, **גב' חגית עופרן**, מובילה זה עשור את פרויקט מעקב התנחלויות אצל עותרת מספר 1. במסגרת תפקידה העותרת 2 מבצעת מחקרים הנוגעים למדיניות ממשלת

- ישראל בנוגע להתנחלות בשטחים שנכבשו במלחמת ששת הימים וכן מסיירת ברחבי הגדה המערבית ומתעדת את הבנייה בהתנחלויות.
32. המשיב מספר 1 – **היועץ המשפטי לממשלה** – הינו הגורם המשפטי הבכיר ברשות המבצעת ובין יתר תפקידיו משמש כראש התביעה הכללית. החלטה על הגשת כתבי אישום נגד נבחר ציבור מסורה על-פי חוק למשיב מספר 1.
33. המשיב מספר 2 **פרקליט המדינה** – עומד בראש פרקליטות המדינה והוא בעל הסמכות להגיש כתבי אישום פליליים בשם מדינת ישראל.
34. שני המשיבים 1-2 הינם בעלי סמכות להורות על פתיחה בחקירה בחשד שבוצעו עבירות פליליות, ולפיכך הם בעלי הסמכות להעניק את הסעד המתבקש בתיק זה.
35. המשיבה מספר 3, **תנועת אמנה**, היא אגודה שיתופית אשר לכאורה ובהתאם לראיות שבידי העותרים אחראית לחלק נכבד של העבירות נושא עתירה זו, בין אם בעצמה ובין עם באמצעות חברת בנייני בר אמנה שבבעלותה ובין אם באמצעות גופים אחרים. החברים באגודה השיתופית אמנה הם 78 אגודות שיתופיות שברובן הן התאגידים שבהם חברים תושבי התנחלויות ומאחזים ברחבי הגדה המערבית. הכנסותיה של אמנה מגיעים מתשלום חודשי שמשלמות חבריה (כלומר סכומי עתק המגיעים מאלפי התושבים שבעשרות המאחזים וההתנחלויות שהאגודות השיתופיות שלהן חברות באמנה), ממכירת והשכרת דירות בפרוייקטים הנדליניים שהיא מבצעת (בעיקר דרך חברת בנייני בר אמנה) ומתמיכות שמעבירות לה רשויות מקומיות ישראליות בגדה (לשם המחשה בשנים 2013-2015 העבירה המועצה האזורית מטה בנימין לבדה לאמנה סכום אגדי של 37 מיליון ₪).
36. המשיבה מספר 4, **חברת בנייני בר אמנה**, הינה חברה בערבון מוגבל בבעלותה המלאה של המשיבה 3, והיא משמשת כזרוע הביצועית שלה בבניה ברחבי הגדה המערבית. המדובר בחברה יזמית המובילה בעיקר פרויקטים של בניה מעבר לקו הירוק, רבים מהם לא חוקיים.
37. המשיבות מספר 5-9, המועצות האזוריות **מטה בנימין**, **שומרון**, **גוש עציון**, **הר חברון** ו**בקעת הירדן** הן הרשויות המקומיות שבתחומן מתבצעת פעילות הבנייה מושא עתירה זו ובידיהן סמכויות האכיפה בתחומי תכניות המתאר שבתחומן. כפי שיפורט להלן, משיבות אלה מודעות לכאורה לבנייה האמורה אך מעלימות עין מאי-החוקיות המתרחשת בשטחן ויתרה מכך אף מסייעות לה בדרכים שפורטו לעיל ויורחבו להלן.

II. העבירות לכאורה מושא עתירה זו - סוגים ודוגמאות

38. על מנת להקל על עומס הקריאה פרק זה יחולק לשניים. ראשית יוצג הסבר קצר של סוגי העבירות שבוצעו לכאורה על ידי המשיבות 3-9 וחקירתן מתבקשת, וכן אופן ביצוען. הדבר יעשה באמצעות הסבר ומספר דוגמאות קונקרטיות לכל אחת מהן. לאחר מכן נפרט את כלל העבירות שלטענת העותרות יש בידן ראיות לביצוען בדרגה המספיקה לצורך קיומו של חשד המחייב פתיחה בחקירה. פירוט זה יוצג באמצעות טבלה ובה רשימת העבירות לכאורה והראיות שבידי העותרות לביצוען.

39. כאמור, העותרות דורשות לחקור את שני הגורמים העיקריים העומדים מאחורי הבנייה הבלתי חוקית רחבת ההיקף, המימון שלה ושיווקה בשנים האחרונות בגדה המערבית: אמנה והרשויות המקומיות הממנות ומסייעות לה בבנייה זאת, ואשר אמורות לשמש הזרוע השלטונית האוכפת את חוקי הבנייה באזור.

40. יצויין עוד כי מאז הוגשה התלונה הראשונה בסבב זה בינואר 2017 (ראו מיצוי הליכים להלן), המשיכו להגיע אל העותרות עדויות על כך שהרשויות ואמנה ממשיכות לעבור על החוק ולממן, לסייע ולבנות באופן לא חוקי בשטחים. דומה כי ההימנעות מחקירה ומנקיטה של כל פעולה ע"י המשיבים 1-2 מביאה להמשך העבירה על החוק באין מפריע.

הרשויות המקומיות בגדה המערבית:

41. כנזכר לעיל העותרים טוענים כי מעורבותן של הרשויות המקומיות בבנייה הבלתי חוקית בשטחים מתבטאת בשלושה תחומים עיקריים: (א) הנפקת היתרי בנייה פיקטיביים הנחזים להיות חוקיים; (ב) מימון בנייה בלתי חוקית ושירותים למאחזים בלתי חוקיים; ו-(ג) הימנעות מכוונת מאכיפה של דיני התכנון והבנייה כלפי שכונות ומאחזים בלתי מורשים הממוקמים בתחומי התב"עות הקיימות, ולפיכך מצויות בתחום הפיקוח של המועצה.

א. מערכת ההיתרים הפיקטיביים (תעודות כוזבות)

42. מרכיב מרכזי בעידוד הבנייה הבלתי חוקית הוא הצגת מצג שווא כאילו הבנייה נעשית לפי תכניות בתוקף וכי היא מותרת. מסתבר שהמועצות האזוריות מחזיקות "תכניות צללים" שמעולם לא עברו את אישור הדרג המדיני או את אישור מועצת התכנון העליונה. הוועדות המקומיות לתכנון ובנייה דנות בבקשות להיתרי בניה לפי תכניות חסרות מעמד אלה ואף מנפיקות היתרי בנייה פיקטיביים בהתאם להן. היתרים אלה מכונים לעיתים "היתר עקרוני" או "היתר מותלה" אך בפועל מתייחסים אליהם כהיתרי בניה לכל דבר: על פיהם מחברים שכונות ובתים למערכת החשמל והמים, על פיהם מקבלים משכנתא, ועל פיהם ניתנת תחושה לכל המעורבים כאילו מדובר בבנייה חוקית.

43. הנפקת היתר בניה כאמור בנסיבות המתוארות מהווה לכאורה עבירה על סעיף 281 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 שכותרתו: "תעודה כוזבת", והקובע כך:

"מי שמוסמך או נדרש על פי דין ליתן תעודה העשויה להשפיע על זכויות של אדם והוא נותן אותה בידועו שהיא כוזבת בפרט מהותי, דינו מאסר חמש שנים".

44. להלן מספר דוגמאות לביצוע עבירה זו (לכאורה) על-ידי הרשויות המקומיות המשיבות, מתוך רבות שיופיעו בהמשך בטבלה:

45. באתרי האינטרנט של המועצות האזוריות הר חברון ושומרון ניתן למצוא מעט מידע על היתרי הבנייה שמובאים לדיון בוועדה המקומית לתכנון ובנייה. במערכת שבאינטרנט ניתן

לראות תיאור כללי של הבקשה (מספר בקשה, מיקום ומהות הבקשה), אך הגישה למסמכי הבקשה עצמם מוגבלת לבעלי העניין בבקשה באמצעות קוד סודי.

46. עיון במערכת היתרי הבניה במועצות אלו מעלה כי ישנם לא מעט מקרים שבהם הונפקו היתרי בניה לפי תכניות שאינן בתוקף, כלומר הונפקו היתרי בניה לא חוקיים. **כך למשל, באתר המועצה האזורית הר חברון ישנם היתרי בניה בסטטוס "מאושר" על פי תכנית בניה מס' 512/2 בעתניאל. המדובר בתכנית שמעולם לא אושרה.** המועצה כיתרה את ההיתר בתואר "בקשה עקרונית" להיתר בניה.

תצלום מסך לדוגמא של ההיתרים בעתניאל, ותצלום מסמך המראה כי התכנית שעל פיה נתנו מעולם לא אושרה, מצורפים ומסומנים 4

47. באתר המועצה האזורית שומרון, היו בשנת 2017 47 בקשות להיתר בנייה במאחז הלא מורשה "נופי נחמיה", רובן לפי תב"ע מס' 107/1 שאינה בתוקף (יש לציין שהתכניות שמספרן 107 הן תכניות של ההתנחלות אלון מורה בדרך כלל, ותכנית זו מופיעה גם בבקשות אחרות להיתר לבניה בלתי חוקית). העובדה שהתקבלו בקשות להיתרי בניה לפי תכנית שאינה בתוקף מעלה את החשד שמא בקשות אלו או חלקן גם התקבלו ואושרו.

תצלום מסך לדוגמא של בקשות ההיתרים ב-"נופי נחמיה", ותצלום מסמך המראה כי התכנית שעל פיה התבקשו שייכת בכלל לאלון מורה, מצורפים ומסומנים 5

48. בהתנחלות יצהר, ישנן בקשות לפי תב"ע 169/1 שאינה בתוקף, וכן לפי תכניות לא קשורות.

תצלומי מסך לדוגמא של ההיתרים ביצהר מצורפים ומסומנים 6

49. נציין שמקרה אחד של הנפקת היתר פיקטיבי שהתרחש במועצה האזורית מטה בנימין נידון בבית משפט נכבד זה. המדובר בעניינם של ראש המועצה היוצא, מר אבי רואה וקודמו מר פנחס ולרשטיין, שחתמו שניהם על היתרים פיקטיביים ועתירה להעמדתם לדין נדונה בבג"ץ 8088/14 נג'אח מבראק מוסא פרחאת ואח' נ' היועץ המשפטי לממשלה ואח' (פורסם בנבו, 27.9.2017)). במקרה זה נתבקש בית המשפט להורות למדינה להגיש כתב אישום בנוגע למעורבותו בבנייה לא חוקית של מתקן טיהור שפכים ליד ההתנחלות עפרה, בנייה שנעשתה בניגוד לחוק ועל אדמתם הפרטית של אזרחים פלסטינים. במסגרת הליך זה, ולנוכח הערות והחלטות השופטים, החליט היועץ המשפטי לממשלה, לייחס למר רואה עבירה של מתן היתר שלא כדין לפי סעיף 48(א)(2) לחוק התכנון והבניה ולחתום עימו על הסדר מותנה, אותו אישר בסופו של דבר בית המשפט הנכבד. עם זאת, כבוד השופט (כתוארה אז) אסתר חיות מצאה לנכון באופן חריג ויוצא דופן לציין לגבי את הדברים החמורים הבאים:

"אין לכחד, במקרה שלפנינו קיימים שיקולים כבדי משקל המטים את הכף אל עבר העמדה לדין. המעשים שיוחסו לרואה וולרשטיין ושהם הסכימו להודות במסגרת ההסדר המותנה הם חמורים במיוחד. רואה וולרשטיין, נבחר ציבור, הודו בכך שניצלו את כוחם השלטוני ועשו שימוש במשאבי

ציבור על מנת להוציא אל הפועל בנייה בלתי חוקית... " (פסקה 15 לפסק דינה)

ובנוסף כי-

"במעשיהם, שכללו מתן אישורים והיתרים בעל-פה ובכתב בחוסר סמכות בידועין, הפגינו רואה וולרשטיין זלזול והתעלמות מעקרונות יסוד המגולמים בשלטון החוק..." (שם, ההדגשה שלנו)

וכבוד השופטת דפנה ברק ארז הוסיפה וקבעה:

"ההחלטה בעניין זה אינה קלה. למעשה מבחינתי היא הייתה "כחוט השערה" מקבלת החלטה אחרת. ההתרחשויות העומדות ביסוד הפרשה שבפנינו הן חמורות מאין כמותן..." (פסקה 1 לפסק דינה)

וגם

"פעולה של הפרת חוק אינה יכולה להיחשב אף פעם ללגיטימית, גם כאשר היא נובעת מטעמים אידיאולוגיים ואחרים, שאינם נוגעים להפקתן של טובות הנאה פרטיות. על כן, מנקודת מבטי ביצוע הפעולות הבלתי-חוקיות בשם מה שנתפס כאינטרס הציבורי אינו טעם לקולא במקרה מסוג זה" (פסקה 4 לפסק דינה)

50. עניינו הרואות כי בית משפט נכבד זה ראה בהנפקת היתרי בניה תוך חריגה מסמכות מעשה הפוגע קשות בשלטון החוק וכניצול כוח סטטוטורי לביצוע לכאורה של עבירות על בסיס אידיאולוגי כפגם מוסרי.

ב. תקצוב מאחזים ובנייה לא חוקית

51. להלן שתי עדויות מבין רבות שיפורטו בטבלה, להעברת כספים לבניה ולפעילות במאחזים בלתי חוקיים ע"י המועצות האזוריות. העברות כספים אלה הן בלתי חוקיות שכן הן נועדו לפעולה בלתי חוקית והן מהוות עידוד לפעולה עבריינית. המדובר בנבחר וועבדי ציבור העושים שימוש לרעה בכח משרתם כדי לחזק פרויקט עברייני, לתעל אליו כספי ציבור ולסייע לעבירות המבוצעות בו. מעשים אלו מעלים חשד לביצוע עבירות לכאורה:

של עבודה אסורה או שימוש אסור סיוע כבעל השליטה או המתכנן (הן בבנייה והן בשימוש בניגוד לייעוד) או למצער סיוע לעבירה על ידי מימונה:

- **עבודה אסורה ושימוש אסור**, עבירה לפי סעיף 243(ב) לחוק התכנון והבנייה, תשכ"ה-1965 כמבצע מכוח סעיפים 243(ג), 3(6) או בסיוע לפי סעיפים 243(ג), 7(1)-

ומקבילתה בחוק התכנון הירדני :

- **בניה בלתי חוקית**, לפי סעיף 37ב(א)(ב)(ג)(ד) של הצו בדבר תכנון ערים, כפרים ובניינים (יהודה ושומרון) (מס' 418), התשל"א-1971 החל בגדה המערבית

של הפרת אמונים והפרת חובה חקוקה :

- **מרמה והפרת אמונים**, עבירה על סעיף 284 לחוק העונשין, תשל"ז-1977.
- **הפרת חובה חקוקה**, עבירה לפי סעיף 286 לחוק העונשין, תשל"ז-1977.

וכן של הסעיפים הבאים ככל שמדובר באחיזה בקרקע שנעשית באופן לא חוקי :

- **סיוע להשגת גבול** לפי סעיף 447 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 במקרים שהקרקע היא קרקע פרטית פלסטינית או קרקע שלא הוקצתה להם כדין ו/או
- **סיוע לאחיזת מקרקעין בכוח**, עבירה על סעיף 190 לחוק העונשין, תשל"ז-1977.

52. **מידע משיחות עם בעלי תפקידים במאחזים** : בשיחת טלפון מיום 3.1.2016 עם הגברת רבקה, רכזת קליטה במאחז הבלתי חוקי מבואות יריחו שבמועצה אזורית בקעת הירדן, בתגובה לשאלה האם המועצה ואמנה עוזרות במימון המאחז, אמרה הרכזת כך : "לגבי הכשרת המגרשים, כל התשתיות של המגרשים האלה, חשמל, מים, ביוב, האדריכלות מטעם המועצה [הכוונה למועצה האזורית בקעת הירדן], זה גם דברים שהם מממנים" (11:05-11:43 בהקלטה, נספח 1).

53. **הקצאת תקציבים בלתי רגילים** : בדוחות הביקורת של מבקר המדינה על השלטון המקומי משנת 2018, בעמודים 741-712, בחן המבקר את התנהלות המועצה האזורית מטה בנימין בנושא התב"רים (תקציבים בלתי רגילים), ומצא כי בשנים 2017-2014 ביצעה המועצה מספר פרויקטים ביישובים לא מורשים, קרי מאחזים (עמ' 726-723).

54. כך למשל בנובמבר 2014 שוקמו כבישים במאחזים גבעת הראל ואש קודש בתקציב של מיליון שקלים חדשים, במרץ 2015 הוקמו מבנים יבילים במאחזים קידה, עדי עד ואחיה במעל למיליון ש"ח ובספטמבר 2015 שולמו שניים ורבע מיליון ש"ח על הקמת מגרשי ספורט בהתיישבות הצעירה ובכללה במאחז קידה. והכל מכספי ציבור.

העמודים הרלוונטיים מדוח המבקר מצורפים ומסומנים נספח 7

הדוח המלא בנוגע למועצה אזורית מטה בנימין זמין לקריאה והורדה בקישורית הבאה :

http://www.mevaker.gov.il/he/Reports/Report_636/f58b5e14-e520-4542-93a5-8189088c51fe/212-binyamin.pdf

ג. הימנעות מאכיפת חוקי התכנון והבניה :

55. מלבד הסיוע שנותנות המועצות לבניה בלתי חוקית באמצעות אישורים פיקטיביים ומימון תשתיות ובניה, מסייעות המועצות לבניה הבלתי חוקית בכך שהן נמנעות מלאכוף את החוק על בניה בלתי חוקית. כפי שהוסבר בדוח מבקר המדינה 66 משנת 2016 בעמוד 95, חלוקת האחריות בין יחידת הפיקוח של המנהל האזרחי לבין המועצות היא שיחידת הפיקוח אוכפת מחוץ לתב"ע (תכנית בניין עיר), והמועצות אמורות לאכוף בתוך תחומי התב"ע. אך בפועל האכיפה של המועצות מתעלמת לעיתים קרובות מפרויקטים לא חוקיים גדולים.

העמודים הרלוונטיים מדוח מבקר המדינה 66 מצורפים ומסומנים נספח 8

56. המקרים בהם התעלמו המועצות האזוריות מעבירות הבניה בשטחן הם רבים מספור, ולהלן יוצגו שניים מהם, אשר עתירות בעניינם אף עומדות כיום בפני בית משפט זה. בטבלה למטה יובאו מקרים רבים נוספים בהם התעלמו המועצות מעבירות הבניה בשטחן.

57. בבג"ץ 1053/18 **שלום עכשיו נ' שר הביטחון** (קבוע לדיון ליום 13.02.2019), עתרו העותרות 1 ו-2 נגד בנייה בלתי חוקית בשכונת שחר הצעירה הממוקמת בהתנחלות שבות רחל. במקרה זה נציגי המועצה לא רק שהיו מודעים היטב לפרויקט ולא נקפו אצבע על מנת להביא להפסקת העבודות, אלא שאף השתתפו בטקס הנחת אבן הפינה סגן ראש מועצת בנימין מר ישראל גנץ שנבחר לאחרונה לראשות המועצה ועוזר ראש המועצה, מר רוני שניר.

צילומים של טקס הנחת אבן הפינה בהם ניתן לראות את הלוגו של אמנה ואת אנשי המועצה מצורף ומסומן כנספח 9

58. גם בבג"ץ 2368/18 **שלום עכשיו נ' שר הביטחון** (קבוע לדיון ביום 07.01.2019), העוסק בבניה בלתי חוקית במאחז היובל שבהתנחלות עלי, ישנן עדויות חזקות למודעותה של המועצה המקומית מטה בנימין לעבירות הבניה המשתוללות בשטחה. ממידע שהועבר לידי העותרים מהמועצה האזורית מטה בנימין במסגרת עת"מ 160/15 **שלום עכשיו נ' המועצה האזורית מטה בנימין**, עולה כי המועצה שכרה את שירותי החברה א.ח. כלפון חברה לעבודות עפר, פיתוח ותשתיות בע"מ לעבודות ב-"שלב ב' בעלי שכונת היובל" בעלות של 869,028.24 ₪ שמתוכם שולמו לפחות 806,089.05 ₪.

דף המידע הרלוונטי שהתקבל במסגרת הליך חופש המידע מצורף ומסומן 10

59. היעדרות יחידות הפיקוח של הרשויות המקומיות מאתרי עבריינות בנייה עצומים איננה מחדל או רשלנות. אי-אכיפה נעשית בכוונת מכוון וכעניין אידאולוגי ובוודאי במקרים שבהם יש מעורבות פעילה של הרשויות המקומיות כפי שנעשה בדוגמאות שהבאנו לעיל אפשר להסיק ברמה המספיקה כדי לחייב חקירה פלילית – שנתקבלה החלטה מודעת

למנוע מזרועות האכיפה של דיני התכנון לבצע את עבודתם באתרים אלה. התנהלות זו מעלה חשד מובהק לשימוש לרעה בכוח המשרה ולהפרת אמונים.

אמנה:

60. לעותרים מידע רב המצביע על כך שתנועת אמנה מסייעת באמצעות "מרכז מידע אמנה" לעסקאות רכש של בתים בהתנחלויות השונות, ובמאחזים בלתי חוקיים. יתר על כן, במודעות, בעיתונים ובפרסומים מקומיים, גלויים ונפוצים, בהן מתפרסמות מודעות לשיווק בתים במאחזים בלתי חוקיים, חתומה אמנה בגלוי, ללא הסוואה או חשש, כגון היזמי והבונה, וזאת על אף אי החוקיות הברורה של הפרוייקטים.

61. בנוסף בידי העותרים נמצאות עדויות מוקלטות המעידות לכאורה כי אמנה עוסקת בהעברת כספים ומימון בניה בלתי חוקית בין היתר במאחזים כמו קידה, אחיה וגבעת הראל.

62. כלל ראיות אלה יובאו בטבלה שבהמשך אולם להמחשה להלן שתי דוגמאות:

63. במאחז שחר הצעירה, תנועת אמנה ו/או חברת הבת שלה, בנייני בר אמנה, שותפות לשיווק פרויקט המגורים שנבנה בה ללא היתרי בנייה ובניגוד לתכנית המתאר שבתוקף. זאת ניתן ללמוד מהלוגו של אמנה אשר מתנוסס לצד הלוגו של חברת הבניה הר כביר ושל שבות רחל בטקס הנחת אבן הפינה לשכונה (ראו נספח 9).

64. דוגמה נוספת מבין רבות למימון מאחזים בלתי חוקיים ע"י אמנה, ניתן למצוא בהקלטת השיחה עם מזכיר המאחז הבלתי חוקי פני קדם, מר אחיה ינאי. בשיחה איתו אומר מר ינאי כך: "מתחילים בימים אלה כפר סטודנטים ואמנה שמה את רוב הכסף. היא לא תראה מזה הכנסות בשנים הקרובות, אם בכלל. אנחנו תמחרנו את זה בתמחור גס של 1.1 מיליון ש"ח לפרוייקט הזה". וגם: "אמנה הביאה 20 קרוואנים שחלק מהשכירות חוזרת אליה וחלק הולכת אלינו". (ההקלטה בדקות 09:36-08:00 ו-12:43-11:43 בנספח 1)

65. לאור העובדה שחלקה של הבניה המבוצעת על ידי אמנה נעשית ללא היתרי בנייה חוקיים ומבלי שאושרה תכנית מתאר, מדובר לכאורה בביצוע עבירות פליליות, ולכל הפחות עבירות אלה:

- **בניה בלתי חוקית**, לפי סעיף 37ב (א)(ב)(ג)(ד) של הצו בדבר תכנון ערים, כפרים ובניינים (יהודה ושומרון) (מס' 418), התשל"א-1971 החל בגדה המערבית; וכן -
- **שולח יד ברכוש ממשלתי**, לפי סעיף 6(5) לצו בדבר רכוש ממשלתי (יהודה ושומרון) (מס' 59), תשכ"ז-1967; וכן -
- **הפרת הוראה חוקית** לפי סעיף 287 (א) לחוק העונשין, תשל"ז-1977;

66. עדויות נוספות לעבירות שנעשו ע"י אמנה והרשויות המקומיות אחרי שנשלחה התלונה הראשונה בנושא:

א. **הקמת חווה חקלאית על אדמות ראס כרכר** - ב-19/8/18 גילו תושבי הכפר ראס

כרכר ממערב לרמאללה כי מתנחלים החלו בעבודות פריצת דרך חדשה דרך

אדמות פרטיות של פלסטינים בג'בל אלריסאן סמוך לכפר. הם יצאו לשטח [וניסו](#)

לעצור את הכולדוורים. נציגי המינהל האזרחי שהגיעו למקום עצרו את העבודות, שנעשו ללא היתר. אך כמה ימים אחר כך חזרו המתנחלים והשלימו את פריצת הדרך והחלו בנטיעת עצי זית והקמת המאחז.

ב. ב-30/8/18 הגישו בעלי הקרקע עתירה לבג"צ בדרישה לעצור את העבודות (בג"צ 6280/18 ראש מועצת ראס כרכר ואח' נ' שר הביטחון ואח'). בעקבות העתירה הוציאו פקחי המינהל האזרחי ב-5/9/18 צו הפסקה לעבודות פריצת הדרך. באותו זמן העבודות על הדרך כבר הסתיימו והמתנחלים התחילו בהקמת המאחז תוך שהם נוסעים באופן יומיומי בדרך החדשה.

ג. **אגודת "אמנה" מבצעת את העבודות** – בתגובה לעתירת הפלסטינים, הודתה אמנה שהיא ביצעה את העבודות, אך טענה בפני בית המשפט שהדבר נעשה עם אישורים (רק אחרי הבהרה חוזרת של המינהל האזרחי שלא היה כל אישור, חזרה בה אמנה וכתבה לבית המשפט כי "רק אחרי מעשה התברר לה" שהפעולות שעשתה דורשות היתר והיא מיד הגישה בקשה להיתר בדיעבד. באוקטובר 2018 נדחתה הבקשה להיתר ע"י ועדת המשנה לרישוי במינהל האזרחי).

העמודים הרלוונטיים מתגובת אמנה (המשיבה 6) המודה בביצוע העבודות ללא היתר (פסקה 15) ומתגובת המדינה (המשיבים 1-5) הטוענים שאכן לא היה היתר והעבודות לא תואמו מולם (פסקאות 7-13), בבג"צ 6280/18 ראש מועצת ראס כרכר ואח' נ' שר הביטחון ואח' מצורפות ומסומנות נספח 11.

67. **הקמת חווה חקלאית למרעה באזור כפר אדומים וחאן אלאחמר:** במכתב שנשלח לתושבי ההתנחלות "אלון" ושנחשף בעיתון הארץ ביום 12/10/18 מתוארת בתמצית השיטה:

"תושבי ותושבות אלון, אנו שמחים לשתף אתכם בעלייה זמנית לקרקע של עדר צאן עברי סמוך ליישוב, לתקופה של שלושה חודשים לערך. כהמשך לרצון לשמור על אדמות המדינה מסביב ליישוב ובתחום השיפוט של גוש אדומים והמועצה, ובהמשך לפעילות החקלאית המתפתחת באזור (כרמי הזיתים ועדר הצאן הרועה במשבצת של מישור אדומים) הוקם עדר צאן נוסף אשר ירעה מדרך אלון ומזרחה עד למצפה יריחו, על גבול ואדי קלט, ועד כביש מספר 1. כל זאת בנוסף וכחלק מהרצון ליצור רצף התיישבותי ממישור אדומים ועד מצפה יריחו. מאחר שהעדר כבר קיים, ועדיין לא התקבלו כל האישורים למיקום הסופי של הדיר, ביקשנו אישור זמני למיקום של העדר מזרחית ליישוב, באזור המיקום העתידי של המדרשה. מדובר על פתרון זמני לשלושה חודשים בלבד, שבהם העדר ייצא למרעה ויתרגל למקום. נציין כי התקבל אישור מרעה מרשויות החוק והמינהל האזרחי.

"העדר כולו מונה כ-200 ראשי צאן, בנוסף לשתי משפחות יהודיות עם ילדים אשר ילונו במשאיות על גלגלים עם נערים המטפלים בעדר. כדי לקיים את המשפחות והעדר יבוצעו עבודות תשתית בסיסיות — דרך, מים וכיו"ב."

"בהנעת הרעיון, במימון המיזם והביצוע שותפים בעז עידו וזמביש מתנועת אמנה.
[...] התוכנית בתיאום ובאישור של רבש"ץ היישוב". על החתום: "שרוליק, מזכיר
היישוב."

68. ניתן ללמוד הרבה ממכתב זה על הגופים המעורבים, על האי חוקיות ועל המטרות, ואף מצויין במפורש כי במימון המיזם והביצוע שותפים בעז עידו וזמביש מתנועת אמנה.

הכתבה מעיתון הארץ מצ"ב ומסומנת נספח 12

69. פארק מוטורי בבקעת הירדן – בשנת 2016 החלו עבודות לא חוקיות להקמה של פארק מוטורי, הכולל מסלול מירוצים למכוניות ואופנועים מצפון לישוב הפלסטיני פצאיל בבקעת הירדן. מנתוני כרטיסיית חובה וזכות (חוי"ז) של המועצה האזורית בקעת הירדן עם החברה הכלכלית ערבות הירדן שבבעלותה עולה כי באוגוסט 2017 המועצה העבירה סכום של 284,000 ₪ לצורך הפרויקט הלא חוקי.

70. בנוסף הסתבר כי ב-29/1/17 אישרה המועצה לעבודות אלה תקציב של 1,050,000 ₪ בתב"ר מס' 1250.

71. לאחר מכן ב-26/12/17 אישרה המועצה תב"ר נוסף לעבודות בניה ופיתוח של הפארק המוטורי הלא חוקי סכום של 5,615,000 ₪ (תב"ר מס' 1300).

72. יש לציין כי במקביל לבניה בשטח מקדמת המועצה במינהל האזרחי תב"ע להקמת הפארק המוטורי ובית מלון בשטח עצום. תכנית זו עדיין לא אושרה.

73. בנוסף לעותרות נודע על עוד עשרות מקרים של עבירות בניה בהתנחלויות, ובפרט על הקמת מאחזים חדשים מאז ינואר 2017 אך בשל אי החוקיות והיעדר שקיפות של הרשויות

תב"ע 315/3 מאתר מנהל התכנון, המראה כי התכנית אינה מאושרת ובניית הפארק נעשית בניגוד לה, העתק אישור תב"רים מס' 1250 ו-1300 של מועצה אזורית בקעת הירדן והעמוד הרלוונטי מכרטיסיית חוי"ז של המועצה עם החברה לפיתוח שלה המוכיח כי תב"ר 1250 שולם, מצ"ב ומסומנים נספח 13

III. העבירות לכאורה מושא עתירה זו – טבלה מלאה

74. בטבלה שלהלן סיכמנו את כלל החשדות העולות מהראיות שנאספו על-ידי העותרות, ושחקירתן נתבקשה. טבלה זו מבטאת את החקירות שהצו המבוקש בעתירה זו כולל:

מס'	החשד	פירוט	המקום	העבירה לכאורה	המעורבים לכאורה	הראיות לכאורה
1	הנפקת היתרי בנייה פיקטיביים	הנפקת היתרי בנייה ומתן אישורים על אף שהיישוב אינו חוקי	המאחו הלא חוקי גבעת הראל	סעיף 281 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 בדבר "תעודה כוזבת"	המועצה האזורית מטה בנימין	שיחה עם מזכירת המאחו ימית יהב (דקה 06:30-07:30 בהקלטה בנספח 1) "מבחינת הבניה פה נכון להיום, נעשית מול המועצה עם אישורים של המועצה והכל, הישוב עדיין לא מוגדר כישוב חוקי"
2	הנפקת היתרי בנייה פיקטיביים	אישור היתרי בנייה לפי תכנית 512/2 שאינה בתוקף	עתניאל	סעיף 281 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 בדבר "תעודה כוזבת"	מועצה אזורית הר חברון	צילום מסך מאתר המועצה המקומית הר חברון ומאתר מנהל התכנון ראו נספח 4
3	הנפקת היתרי בנייה פיקטיביים	אישור היתרי לפי תב"ע 107/1 שאינה בתוקף	המאחו הלא חוקי נופי נחמיה	סעיף 281 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 בדבר "תעודה כוזבת"	המועצה האזורית שומרון	צילום מסך מאתר המועצה האזורית שומרון ומאתר מנהל התכנון ראו נספח 5

4	הנפקת היתרי בנייה פיקטיביים	אישור היתרי בנייה לפי תב"ע 169/1 שאינה בתוקף ותכניות נוספות שאינן קשורות	יצהר	סעיף 281 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 בדבר "תעודה כוזבת"	המועצה האזורית שומרון	תצלומי מסך לדוגמא של ההיתרים ביצהר, ותצלומים מאתרי מנהל התכנון ורשות מקרקעי ישראל המראים כי אין תכנית 169/1 ביצהר, ראו נספח 6
5	הנפקת היתרי בנייה פיקטיביים	חשד כי מכוח ההחלטה הלא תקינה לאישור היתרי בנייה לפי תכנית 411/1/2/1 שאינה בתוקף, תחת הכינוי "היתר בניה מותלה", הונפק היתר בניה פיקטיבי	חוות שדה בר	סעיף 281 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 בדבר "תעודה כוזבת"	מועצה אזורית גוש עציון	עותק מפרוטוקול הוועדה המיוחדת לתכנון ולבנייה מיום 28.8.14 מצ"ב ומסומן נספח 14
6	הנפקת היתרי בנייה פיקטיביים	הנפקת היתרי בנייה ללא תב"ע בתוקף, לפי הודאתה של מהנדסת המועצה	ההתנחלות חמדת	סעיף 281 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 בדבר "תעודה כוזבת"	מועצה אזורית בקעת הירדן	עותק מפרוטוקול דיון במועצת התכנון העליונה מיום 30.12.15 (עמ' 11) מצ"ב ומסומן נספח 15
7	תקצוב מאחזים	קבלת תקציבים מהמועצה ואמנה, בין היתר להרחבת כביש גישה ולבניית מועדון	המאחו הלא חוקי גבעת הראל	סעיף 447 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 "השגת גבול" (במקרים בהם הקרקע פרטית פלסטינית או לא הוקצתה כדין) ו/או סעיף	אמנה, מועצה אזורית מטה בנימין	שיחה עם נטע רכזת הקליטה במאחו (דקות 12:05-11:05, 10:36-12:05, 15:03-15:16, 12:27)

<p>24: 20--ו 23: 33-23: 56 24: 43 בנספח 1</p> <p>"אני הכסף היחיד שאני יכולה לקבל זה עזרה מהמועצה או מאמנה, שהם עכשיו לדוגמא עוזרים לי עם המועדון, או שהם עזרו לי עם הכביש גישה לישוב."</p>		<p>190 לחוק בדבר "אחיזת מקרקעין בכוח", וכן סיוע לעבירות</p>				
<p>שיחה עם בועז גזבר המאחו (דקות 08:20-08:48, 10:10-10:41 ו-12:03-11:50 בנספח 1)</p> <p>"הם [אמנה; מ.ס.] עוזרים לנו בתשתיות, בכבישים, כמובן בהשתתפות שלנו הם לא מביאים לנו שום דבר במאה אחוז. בדרך כלל הם נותנים לנו איזשהו שליש, המועצה נותנת שליש, והישוב עצמו צריך להעמיד עוד שליש"</p>	<p>אמנה, מועצה אזורית מטה בנימין</p>	<p>סעיף 447 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 "השגת גבול" (במקרים בהם הקרקע פרטית פלסטינית או לא הוקצתה כדין) ו/או סעיף 190 לחוק בדבר "אחיזת מקרקעין בכוח" וסיוע לעבירה</p>	<p>המאחו קידה</p>	<p>קבלת תקציבים מהמועצה ואמנה</p>	<p>תקצוב מאחזים</p>	<p>8</p>

9	תקצוב מאחזים	קבלת תקציבים מהמועצה ואמנה, בין היתר למקווה נשים ולקרוואנים	המאחז הלא חוקי מצפה יאיר	סעיף 447 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 "השגת גבול" (במקרים בהם הקרקע פרטית פלסטינית או לא הוקצתה כדין) ו/או סעיף 190 לחוק בדבר "אחיות מקרקעין בכוח" וסיוע לעבירה	אמנה והמועצה האזורית הר חברון	שיחה עם אריאלה ממזכירות המאחז (דקה 08:55-06:00 ו- 09:25 בנספח 1) "קיבלנו מישהו נתן פה תרומה לבניית מקווה נשים, אז אמנה שמה מול זה וגם המועצה שמה מול זה כסף"
10	תקצוב מאחזים	קבלת תקציבים מהמועצה, בין היתר למימון תשתיות	המאחז מבואות יריחו	סעיף 447 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 "השגת גבול" (במקרים בהם הקרקע פרטית פלסטינית או לא הוקצתה כדין) ו/או סעיף 190 לחוק בדבר "אחיות מקרקעין בכוח" וסיוע לעבירה	מועצה אזורית בקעת הירדן	שיחה עם רבקה רכזת הקליטה במאחז (דקה 11:05-11:43 בנספח 1) "נניח עכשיו מה שאמרתי לך של ההכשרת מגרשים, כל התשתיות של המגרשים האלה, חשמל מים ביוב, אדריכלות מטעם המועצה, זה כן דברים שהם מממנים"
11	תקצוב מאחזים ובנייה בלתי חוקית	קבלת תקציבים מהמועצה ואמנה, בין היתר לבניית מגרש כדורסל ובנייה בלתי	המאחז מצפה דני	סעיף 447 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 "השגת גבול" (במקרים בהם הקרקע פרטית פלסטינית או לא	אמנה, מועצה אזורית מטה בנימין	שיחה עם ליאת רכזת הקליטה במאחז (דקות 06:19-02:20 ו- 06:34-07:45 בנספח 1)

		חוקית של אמנה של 7 בתים		הוקצתה כדיון) ו/או סעיף 190 לחוק בדבר "אחיזת מקרקעין בכוח" וסיוע לעבירה		"אף פעם לא קיבלנו תקציבים ישירות מהמדינה – אם אנחנו מקבלים זה אנחנו מהמועצה ומאמנה"
12	תקצוב מאחזים	קבלת תקציבים מהמועצה, בין היתר למימון מקווה, בית כנסת, מעון ובתי מגורים	המאחו נופי נחמיה	סעיף 447 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 "השגת גבול" (במקרים בהם הקרקע פרטית פלסטינית או לא הוקצתה כדיון) ו/או סעיף 190 לחוק בדבר "אחיזת מקרקעין בכוח" וסיוע לעבירה	אמנה ומועצה אזורית שומרון	שיחה עם משה אהרון אחראי כספים במאחו (דקות 03:49-04:26, 08:30-05:10-06:22 ו- 10:02 בנספח 1) "המועצה יש לה תקציבים שלה שהם לא צבועים אז היא יכולה להעביר אלינו כמו במקרה של המקווה ובית הכנסת"
13	תקצוב מאחזים	השכרת קרוואנים למאחו לא חוקי	אחיה	סעיף 447 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 "השגת גבול" (במקרים בהם הקרקע פרטית פלסטינית או לא הוקצתה כדיון) ו/או סעיף 190 לחוק בדבר "אחיזת	אמנה	שיחה עם מאיר רכז הקליטה (דקה 06:55-07:26 בנספח 1) "הם [אמנה; מ.ס.] עוזרים להתיישבות, צריך תשתיות, יש בעיה, הם נותנים כתף, עוזרים. הם משכירים לישוב

קרוואנים והישוב משכיר אותם למשפחות."		מקרקעין בכוח" וסיוע לעבירה				
שיחה עם אחיה ינאי מזכיר ההתנחלות (דקות 08:00-09:36 ו-11:43 12:18 בנספח 1) "אני יכול לספר לך על מיזם גדול שאנחנו עכשיו מקימים איזשהו כפר סטודנטים אצלנו, מתחיל לקרום עור וגידים, ואמנה שמה את רוב הכסף"	אמנה	סעיף 447 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 "השגת גבול" (במקרים בהם הקרקע פרטית פלסטינית או לא הוקצתה כדין) ו/או סעיף 190 לחוק בדבר "אחיזת מקרקעין בכוח" וסיוע לעבירה	פני קדם	מימון בניית כפר סטודנטים והשכרת קרוואנים	תקצוב מאחזים	14
שיחה עם ישראל מזכיר ההתנחלות (דקה 03:55-04:18 בהקלטה "שיחה 1", 03:20-03:36 ו-03:52-04:01 בהקלטה "שיחה 2" בנספח 1) "הישוב הזה לא מוכר בצורה רשמית עדיין, ומכיוון שהוא לא מוכר בצורה רשמית, אז כרגע הוא לא יכול לקבל	אמנה ומועצה אזורית דרום הר חברון	סעיף 447 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 "השגת גבול" (במקרים בהם הקרקע פרטית פלסטינית או לא הוקצתה כדין) ו/או סעיף 190 לחוק בדבר "אחיזת מקרקעין בכוח" וסיוע לעבירה	עשהאל	קבלת תקציבים מהמועצה ואמנה, בין היתר למימון תשתיות ומבנים יבילים	תקצוב מאחזים	15

<p>משאבים מהמדינה. ולכן את כל מה שהוא עושה הוא עושה מתרומות בעצם ומעזרה של גורמים כמו אמנה, המועצה, וגורמים פרטיים"</p>						
<p>פרוטוקול הדיון של ישיבת המועצה מיום 25.1.2015 (ראו עמוד 3, ציטוט של ברוך בורשטיין המתרעם כי שיטת התקצוב החדשה פוגעת במאחז הבלתי חוקי "איבי הנחל", קרי הוא קיבל יותר כסף בעבר) מצ"ב ומסומן נספח 16</p>	<p>מועצה אזורית גוש עציון</p>	<p>סעיף 447 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 "השגת גבול" (במקרים בהם הקרקע פרטית פלסטינית או לא הוקצתה כדיון) ו/או סעיף 190 לחוק בדבר "אחיזת מקרקעין בכוח" וסיוע לעבירה</p>	<p>כלל המאחזים במועצה</p>	<p>הקצאת תקציבי וועד גם ל"שכונות צעירות", קרי התנחלויות ומאחזים לא חוקיים.</p>	<p>תקצוב מאחזים</p>	<p>16</p>
<p>העמוד הרלוונטי מפרוטוקול הדיון במועצה האזורית מיום 27.7.152014 מצ"ב ומסומן נספח 17</p>	<p>מועצה אזורית גוש עציון</p>	<p>סעיף 447 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 "השגת גבול" (במקרים בהם הקרקע פרטית פלסטינית או לא הוקצתה כדיון) ו/או סעיף 190 לחוק בדבר "אחיזת מקרקעין בכוח" וסיוע לעבירה</p>	<p>כלל המאחזים בשטח המועצה</p>	<p>אישור תב"ר לעבודות בלתי חוקיות במאחזים במסווה של "פיתוח שכונות". "עבודה במאחזים" מצוין כאחד משני תב"רים חדשים</p>	<p>תקצוב מאחזים ובניה לא חוקית</p>	<p>17</p>

<p>רשימת התב"רים מצ"ב ומסומנת נספח 18</p>	<p>אמנה ומועצה אזורית הר חברון</p>	<p>סעיף 447 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 "השגת גבול" (במקרים בהם הקרקע פרטית פלסטינית או לא הוקצתה כדין) ו/או סעיף 190 לחוק בדבר "אחיזת מקרקעין בכוח" וסיוע לעבירה</p>	<p>מצפה יאיר ונגוהות</p>	<p>אישור של מספר תב"רים לבנייה בלתי חוקית. כך תב"ר מס' 1470, על סך 100 אלף ש"ח, אושר לבניית מקווה במאחו מצפה יאיר. כך תב"רים מס' 1418, 1472 ו-1510, על סך 1.2 מ' ש"ח, אושרו לבניית תשתיות בנגוהות, אשר הינו יישוב ללא תב"ע בתוקף שהבניה בו אסורה. מקור המימון של תב"ר 1510 הינו אמנה</p>	<p>18 תקצוב מאחזים ובניה לא חוקית</p>
<p>רשימת התב"רים הבלתי חוקיים המלאה, ופירוט על כל אחד מהם, (עמודים 6-8 בנספח 2), מצ"ב ומסומנת נספח 19</p>	<p>מועצה אזורית מטה בנימין</p>	<p>סעיף 447 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 "השגת גבול" (במקרים בהם הקרקע פרטית פלסטינית או לא הוקצתה כדין) ו/או סעיף 190 לחוק בדבר "אחיזת מקרקעין בכוח" וסיוע לעבירה</p>	<p>עשרות מאחזים והתנחלויות המועצה בשטח</p>	<p>ברשימת התב"רים של המועצה האזורית מטה בנימין מהשנים 2000-2014 התגלו עשרות מקרים של תב"רים שהועברו למימון התנחלויות בלתי חוקיות ולמימון בנייה בלתי חוקית</p>	<p>19 תקצוב מאחזים ובניה לא חוקית</p>
<p>צילומים מטקס הנחת אבן הפינה בהם ניתן לראות את נציגי המועצה</p>	<p>אמנה ומועצה אזורית מטה בנימין</p>		<p>ההתנחלות שבות רחל</p>	<p>השתתפות נציגי המועצה, ישראל גנץ ורוני שניר, בטקס הנחת אבן הפינה לכבוד הקמתה של</p>	<p>20 הימנעות מאכיפת חוקי התכנון והבניה ובניה בלתי חוקית</p>

<p>ואת הלוגו של אמנה ראו נספח 9</p> <p>עתירה בנדון תלויה ועומדת, בג"ץ 1053/18, הקבועה לדיון בפני ביהמ"ש ליום 13.2.19</p>				<p>שכונת "שחר הצעירה" הבלתי חוקית בהתנחלות שבות רחל, אשר הבתים בה נבנו ושווקו על ידי אמנה.</p>		
<p>דף מידע שהתקבל במסגרת הליך חופש המידע של העותרות כנגד מטה בנימין, עת"מ 160/15, ראו נספח 10</p> <p>עתירה בנדון תלויה ועומדת, בג"ץ 2368/18, קבועה לדיון בפני ביהמ"ש ליום 7.1.19</p>	<p>מועצה אזורית מטה בנימין</p>		<p>ההתנחלות עלי</p>	<p>שכירת קבלן לביצוע עבודות במאחז הבלתי חוקי היובל שבהתנחלות עלי</p>	<p>הימנעות מאכיפת חוקי התכנון והבניה ובניה לא חוקית</p>	<p>21</p>
<p>ראו עמוד 5 במכתב ששלחה בנושא העותרת 1 למשיב 1 ביום 6.7.17, בו תצלום של הפרויקט אשר בשל גודלו ומיקומו על אם הדרך של כביש</p>	<p>מועצה אזורית מטה בנימין</p>		<p>ההתנחלות בית חורון</p>	<p>מודעות לקיומו של פרויקט הבניה "קדמת מודיעין", הכולל 50 יחידות דיור, והימנעות מאכיפת החוק לגביו</p>	<p>הימנעות מאכיפת חוקי התכנון והבניה</p>	<p>22</p>

443 המועצה לא יכולה לטעון כי לא הייתה מודעת לקיומו. המכתב מצ"ב ומסומן נספח 20						
מכתבה של העותרת 1 למשיב 2, ולראש אגף החקירות במשטרה, המפרט את פרטי המקרה מצ"ב ומסומן נספח 21 (ראו עמודים 4 ו-7 לנספח המאשרים הקמת חדר שנאים בניגוד לתב"ע שבתוקף).	מועצה אזורית גוש עציון		כפר אלדד	מודעות תוך קידום תכנית לבנייה בלתי חוקית בת 84 יחידות דיור (אישור תכניות להכנת השטח ולהקמת חדר שנאים בניגוד לתב"ע שבתוקף).	הימנעות מאכיפת חוקי התכנון והבניה ובניה בלתי חוקית	23
דפי מידע מטעם אמנה, ומודעות לשיווק בתים עליהן חתומה אמנה, בנוגע למאחזים הבלתי חוקיים מצ"ב ומסומנים נספח 22	אמנה	הפרת הוראה חוקית לפי סעיף 287 (א) לחוק העונשין, תשל"ז-1977	פני קדם, מצפה דני, מצפה כרמים, גבעת אסף, מבואות יריחו, מצפה יאיר, נופי נחמיה, עדי עד, עשהאל, היובל, כרם רעים, אחיה, איבי הנחל, חוות ישוב הדעת,	מרכז מידע אמנה מספק מידע בעניין מכירת בתים במאחזים בלתי חוקיים	שיווק בניה בלתי חוקית	24
דף מידע מטעם אמנה מצ"ב ומסומנים נספח 23	אמנה	בניה בלתי חוקית, לפי סעיף 37ב(א)(ב)(ג)(ד) של הצו בדבר תכנון ערים, כפרים ובניינים (יהודה ושומרון) (מס' 418),	מאחז היובל ליד ההתנחלות עלי	דף מידע מטעם אמנה המפרסם כי קיימים פרויקטים של אמנה, שהינם בניה בלתי	פרויקטים של בניה בלתי חוקית	25

<p>עתירה בנדון תלויה ועומדת, בג"ץ 2368/18, קבועה לדיון בפני ביהמ"ש ליום 7.1.19</p>		<p>התש"א-1971 החל בגדה המערבית שולח יד ברכוש ממשלתי, לפי סעיף 6(5) לצו בדבר רכוש ממשלתי (יהודה ושומרון) (מס' 59), תשכ"ז-1967</p> <p>הפרת הוראה חוקית לפי סעיף 287 (א) לחוק העונשין, תשל"ז-1977</p>		<p>חוקית, במאחו גבעת היובל (ההתנחלות עלי)</p>		
<p>ראו דפי מידע מטעם אמנה בנספח 23</p>	<p>אמנה</p>	<p>בניה בלתי חוקית, לפי סעיף 37(א)(ב)(ג)(ד) של הצו בדבר תכנון ערים, כפרים ובניינים (יהודה ושומרון) (מס' 418), התש"א-1971 החל בגדה המערבית שולח יד ברכוש ממשלתי, לפי סעיף 6(5) לצו בדבר רכוש ממשלתי (יהודה ושומרון) (מס' 59), תשכ"ז-1967</p>	<p>ההתנחלות רחלים</p>	<p>דפי מידע מטעם אמנה המפרסמים כי קיימים פרויקטים של אמנה, שהינם בניה בלתי חוקית בטרם אושרה תבי"ע ברחלים</p>	<p>פרויקטים של בניה בלתי חוקית</p>	<p>26</p>

		הפרת הוראה חוקית לפי סעיף 287 (א) לחוק העונשין, תשל"ז-1977				
מגילת היסוד והוראות התב"ע מצ"ב ומסומנים נספח 24	אמנה	בניה בלתי חוקית, לפי סעיף 37ב (א)(ב)(ג)(ד) של הצו בדבר תכנון ערים, כפרים ובניינים (יהודה ושומרון) (מס' 418), התשל"א-1971 החל בגדה המערבית שולח יד ברכוש ממשלתי, לפי סעיף 6(5) לצו בדבר רכוש ממשלתי (יהודה ושומרון) (מס' 59), תשכ"ז-1967 הפרת הוראה חוקית לפי סעיף 287 (א) לחוק העונשין, תשל"ז-1977	המאחז כרם רעים	בניה בלתי חוקית בכרם רעים. על מגילת היסוד של המאחז חתום זאב חבר (זמביש), מנכ"ל אמנה, על התחייבות לפעול לקידום הבניה. כמו כן על תב"ע 235/10 שהוכנה למאחז, אך לא אושרה לפני בנייתו, חתומה אמנה כיום.	פרויקטים של בניה בלתי חוקית	27
שיחה עם זהבה מזכירתו של מנכ"ל אמנה (דקות 04:50-02:20, 05:20 בנספח 1)	אמנה		-	גיוס כספים לפרויקטים בלתי חוקיים דרך עמותה בשם "הקרן לטיפוח הרעיון הציוני". קיימת הקלטה של שיחה עם מזכירתו של מנכ"ל	גיוס כספים לבניה בלתי חוקית	28

				אמנה, זאב חבר (זמביש) שהיא ככל הנראה מנהלת חשבונות באמנה, בה היא מסבירה כי אמנה משלמת ישירות לקבלנים שבונים במאחזים.		
29	פרויקטים של בניה לא חוקית	פריצת דרך לא חוקית שבחלקה על קרקע פרטית להקמת מאחז חקלאי באדמות ראס כרכר	ג'בל אל-ריסאן באדמות הכפר ראס כרכר	בניה בלתי חוקית, לפי סעיף 37ב(א)(ב)(ג)(ד) של הצו בדבר תכנון ערים, כפרים ובניינים (יהודה ושומרון) (מס' 418), התשל"א-1971 החל בגדה המערבית הסגת גבול כדי לעבור עבירה לפי סעיף 447 לחוק העונשין, תשל"ז - 1977 שולח יד ברכוש ממשלתי, לפי סעיף 6(5) לצו בדבר רכוש ממשלתי (יהודה ושומרון) (מס' 59), תשכ"ז-1967	אמנה	העמודים הרלוונטיים מתגובת אמנה (המשיבה 6) המודה בביצוע העבודות ללא היתר (פסקה 15) ומתגובת המדינה (המשיבים 1-5) הטוענים שאכן לא היה היתר והעבודות לא תואמו מולם (פסקאות 7-13), בבג"צ 6280/18 ראש מועצת ראס כרכר ואח' נ' שר הביטחון ואח' ראו נספח 11

		הפרת הוראה חוקית לפי סעיף 287 (א) לחוק העונשין, תשל"ז-1977				
30	פרויקטים של בניה לא חוקית	הקמת פארק מוטורי לא חוקי בבקעת הירדן	מצפון לכפר פצאיל	בניה בלתי חוקית, לפי סעיף 37ב (א)(ב)(ג)(ד) של הצו בדבר תכנון ערים, כפרים ובניינים (יהודה ושומרון) (מס' 418), התשל"א-1971 החל בגדה המערבית פלישה לשטח אש שהיא עבירה לפי סעיף 125 לתקנות ההגנה (שעת חירום), 1945 בדבר שטחים סגורים שולח יד ברכוש ממשלתי, לפי סעיף 6(5) לצו בדבר רכוש ממשלתי (יהודה ושומרון) (מס' 59), תשכ"ז-1967 הפרת הוראה חוקית לפי סעיף 287 (א) לחוק העונשין, תשל"ז-1977	המועצה האזורית בקעת הירדן	תב"ע 315/3 מאתר מנהל התכנון, המראה כי התכנית אינה מאושרת ובניית הפארק נעשית בניגוד לה, העתק אישור תב"רים מס' 1250 ו-1300 של מועצה אזורית בקעת הירדן והעמוד הרלוונטי מכרטיסיית חו"ז של המועצה עם החברה לפיתוח שלה המוכיח כי תב"ר 1250 שולם, ראו נספח 13

31	הימנעות מאכיפת חוקי התכנון והבניה ובניה בלתי חוקית	הקמת מגדל תצפית על אדמות מוכרזות שיש עליהן ערר, ובניגוד לתכנית המתאר שבתוקף	סמוך למאחז נתיב האבות	בניה בלתי חוקית, לפי סעיף 37ב (א)(ב)(ג)(ד) של הצו בדבר תכנון ערים, כפרים ובניינים (יהודה ושומרון) (מס' 418), התשל"א-1971 החל בגדה המערבית הסגת גבול כדי לעבור עבירה לפי סעיף 447 לחוק העונשין, תשל"ז - 1977 שולח יד ברכוש ממשלתי, לפי סעיף 6(5) לצו בדבר רכוש ממשלתי (יהודה ושומרון) (מס' 59), תשכ"ז-1967 הפרת הוראה חוקית לפי סעיף 287 (א) לחוק העונשין, תשל"ז-1977	המועצה האזורית גוש עציון	תלונה ששלחה העותרת 1 בנידון, והנספח שלה אשר הינו העמוד הרלוונטי מפירוט ההוצאות של המועצה האזורית גוש עציון לשנת 2017 בו כתוב כי המועצה ממנה את הקבלן עמיחי פלר האחראי על הבניה האסורה בשטח, ובנוסף תמונה המרכזת שתי הוצאות נוספות של המועצה על בניה בשטח (הקמת סככה ותכנון קונסטרוקציה) מצ"ב ומסומנת נספח 25
----	--	---	-----------------------	---	--------------------------	--

IV. מיצוי הליכים

75. כאמור כבר בשנת 2005 פנתה העותרת 1 ליועמ"ש לממשלה דאז והביאה לפתיחתה של חקירה שהעלתה חרס אך ורק בשל התנהלות כושלת של גורמי החקירה.

76. ואולם ראשיתו של ההליך שהוביל לעתירה זאת ביום 15.1.17 אז שלח הח"מ בשם העותרות פניה ראשונה בנושא למשיב מספר 1, היועץ המשפטי לממשלה, ובה דרישה לפתיחה בחקירה בחשד לביצוע עבירות במסגרת הסיוע המאסיבי של הרשויות המקומיות בשטחים לבנייה הבלתי חוקית (להלן: "פניית הרשויות"). לפנייה זאת צורפו 9 נספחים ודיסק עם עדויות רבות על מעורבות של רשויות מקומיות בגדה המערבית בבנייה בלתי חוקית.

העתק ממכתב העותרים למשיב 1 מיום 15.1.17 ראו נספח 2

77. באותו היום נשלחה פנייה ראשונה בנושא גם למשיב מס' 2, פרקליט המדינה, בדרישה לפתיחה בחקירה פלילית בנוגע לפעילותה של אמנה במאחזים הבלתי חוקיים (להלן: "פניית אמנה"). גם לפנייה זאת צורפו עדויות רבות הכוללות ראיות לכאורה לביצוע עבירות ע"י אמנה.

העתק ממכתב העותרים למשיב 2 מיום 15.1.17 ראו נספח 3

78. ביום 5.2.17 התקבל במשרד הח"מ מכתב מאת מנהלת לשכת פרקליט המדינה המודיעה כי הטיפול בפניית אמנה העובר למחלקה הכלכלית בפרקליטות המדינה

העתק ממכתב מנהלת לשכת פרקליט המדינה מיום 5.2.17 מצ"ב ומסומן נספח 26 (א')

79. ביום 9.2.217 התקבל במשרד הח"מ מכתב מראש לשכת היועמ"ש לממשלה המודיע כי הטיפול בפניית הרשויות הועבר ללשכת פרקליט המדינה

העתק ממכתב ראש לשכת היועמ"ש לממשלה מיום 9.2.17 מצ"ב ומסומן נספח 26 (ב')

80. ביום 12.2.17 התקבל מכתב תיקון ממנהלת לשכת פרקליט המדינה אשר הודיעה כי במכתב שהתקבל ביום 5.2.17 נפלה טעות וכי פניית אמנה מועברת לטיפול המשנה לפרקליט המדינה (תפקידים מיוחדים)

העתק ממכתב התיקון של מנהלת לשכת פרקליט המדינה מיום 12.2.17 מצ"ב ומסומן נספח 26 (ג')

81. ביום 23.2.17 התקבלה תשובה ממנהלת לשכת פרקליט המדינה המודיעה כי פניית הרשויות מועברת לטיפול המשנה לפרקליט המדינה (תפקידים מיוחדים)

העתק תשובת מנהלת לשכת פרקליט המדינה מיום 23.2.17 מצ"ב ומסומן נספח 26 (ד')

82. לאחר שיחת טלפון מלשכת פרקליט המדינה (תפקידים מיוחדים) ביום 21.6.17 בה נאמר לנו כי הדיסק שמכיל את הראיות שנשלח ביחד עם הפניות הגיע אליהם שבור, נשלח מכתב נוסף אשר אליו שוב צורף הדיסק ביום 23.7.17.

העתק המכתב מיום 23.7.17 מצ"ב ומסומן נספח 26 (ה')

83. ביום 5.12.17, לאחר שעברה כמעט שנה מאז נשלחו הפניות לראשונה, ועדיין לא התקבלה כל תגובה עניינית בנוגע להן, נשלחה לפרקליטות המדינה (תפקידים מיוחדים) דרישה נוספת לפתיחה בחקירה בנוגע למעורבותן של תנועת אמנה והמועצות האזוריות בבנייה הבלתי חוקית במאחזים הבלתי מורשים בגדה המערבית, והפעם כמכתב התראה לפני נקיטה בהליכים.

העתק ממכתב ההתראה לפני הנקיטה בהליכים מיום 5.12.17 מצ"ב ומסומן נספח 26 (ו')

84. ביום 25.12.2017 התקבלה תשובה מאת המשנה לפרקליט המדינה (תפקידים מיוחדים), עו"ד נורית ליטמן, המעדיכנת כי הנושא נמצא בבדיקה וכי אף התקיימה ישיבה בנושא עם גורמים מרשויות המדינה וכי בשלב זה הם ממתניים להתייחסויות מהגורמים הרלוונטיים.

העתק מתשובתה של נורית ליטמן מיום 25.12.17 מצ"ב ומסומן נספח 26 (ז')

85. בעקבות תשובה זו החליטו העותרים בתמימותם להמתין להתפתחויות וביום 24.1.2018 שלחו בקשת עדכון לעו"ד ליטמן המבקשת לדעת היכן עומד הנושא.

העתק ממכתב העותרים מיום 24.1.18 מצ"ב ומסומן נספח 26 (ח')

86. ביום 25.2.2018 ענתה עו"ד ליטמן לבקשת העדכון כי הנושא עדיין נמצא בבדיקה וכי טרם התקבלה החלטה סופית בעניין.

העתק ממכתבה של עו"ד ליטמן מיום 25.2.18 מצ"ב ומסומן נספח 26 (ט')

87. הנה כי-כן, הדרישה לחקור את פעילותן הבלתי חוקית לכאורה של הרשויות המקומיות ואמנה לא נענתה, ולמרות כל הפניות המוזכרות בחלק זה, כמעט שנתיים מאז נשלחה הפנייה הראשונה, לא התקבלה ולו תשובה עניינית אחת בנוגע לדרישה לפתוח בחקירה פלילית של הפרת החוק האינטנסיבית והמאסיבית המתרחשת בגדה המערבית. אף אחד מהגורמים המופקדים על שמירה ואכיפת החוק לא מצא לנכון לבדוק את הדברים לעומקם ולהחזיר תשובה מקצועית באם נפתחה חקירה בגין העבירות המצוינות ברישא של עתירה זאת.

88. במצב דברים זה לא נותרה לעותרים כל ברירה אלא לפנות לבית המשפט הנכבד בבקשה כי יעניק סעד בדמות צווים שיפוטיים אשר יביאו לפתיחה בחקירה.

V. ההקשר ההיסטורי: הכשל המתמשך באכיפת הדין על ישראלים בגדה בכלל, ובתחום הבנייה

בפרט

היעדר האכיפה על ישראלים בגדה באופן כללי

89. עשרות אלפי ואולי מאות אלפי מילים נכתבו על היעדרה של אכיפת חוק אפקטיבית על ישראלים מפירי חוק בגדה המערבית. בעיית אכיפת החוק על ישראלים מלווה את הכיבוש הישראלי מאז החל מפעל ההתנחלויות.
90. בתחילת שנות השמונים, בעקבות בג"ץ 175/81 אל נאתשה ואח' נ' שר הביטחון ואח', פ"ד לה (3) 361, שם התלוננו תושבי חברון על הטרדות והתעללות מצד מתנחלי בית הדסה, הוקם צוות מתאם, בראשותה של עו"ד יהודית קרפ מפרקליטות המדינה, לבחינת והכנת נהלים והנחיות לאכיפת חוק על ישראלים מפרי חוק בגדה המערבית ובחבל עזה. דין וחשבון של הצוות ("דו"ח קרפ") שהתפרסם ביום 23.5.1982 היה ראשון בסדרה ארוכה של דו"חות ציבוריים שעתידים היו לעסוק מאז ועד היום בבעיית אי-אכיפת החוק בשטחים הכבושים.
91. בשנת 1994 התפרסם דו"ח ועדת החקירה הממלכתית לעניין הטבח במערת המכפלה ("דו"ח שמגר"), וגם שם נמתחה ביקורת על כשלי אכיפת החוק:

"לא עלה בידי ממשלות ישראל לדורותיהן, והגופים הביצועיים המופקדים על הנושא, לעשות את המירב כדי לאכוף את החוק, בעקבות האינתיפאדה, לא במגזר הערבי ולא במגזר היהודי... די שנציין, כדוגמא, כי עד לעת האחרונה לא טופלו אירועים בהם לא הגיש ערבי את תלונתו בעצמו במשטרה, על אף קיומן של ראיות אחרות למעשה העבירה ובכללן עדי ראיה מאנשי הצבא"

(דו"ח ועדת החקירה לעניין הטבח במערת המכפלה בחברון (בראשות הנשיא שמגר) (תשנ"ד), עמ' 192)

וראו הדברים הבאים שכאילו נכתבו לעניינו:

"נתגלו ליקויים באכיפת החוק... נקודת המוצא המקובלת עלינו היא כי בהיעדר אכיפת חוק יעילה אין גם שלטון יעיל. באווירה שבה איש הישר בעיניו יעשה, בלי ליטול על עצמו סיכון מוחשי שישא באחריות אם יחרוג מכללי המותר, נפגעת תקינות פעולתן של הרשויות המופקדות על השליטה היעילה בשטח. בית המשפט העליון העיר כבר לפני שנים, כי שלטון החוק אינו נוצר יש מאין, ואינו דבר ערטילאי. צריך להיות לו ביטוי מוחשי ויומיומי בעצם קיומם של הסדרים נורמטיביים מחייבים ובהפעלתם הלכה למעשה כלפי כולי עלמא (בג"צ 428/86 ברזילי נ' ממשלת ישראל, פ"ד מ(3) 505, 554"

(שם, עמ' 243; ההדגשה שלנו, מ.ס., מ.ש.).

92. בעקבות פרסום דו"ח שמגר ואימוץ מסקנותיו, הוקם המחוז השישי של משטרת ישראל, הוא מחוז ש"י. בנוסף, היועץ המשפטי לממשלה דאז, מר מיכאל בן-יאיר, פרסם נוהל חדש אשר אמור היה להסדיר את חלוקת האחריות בנוגע לאכיפת החוק על ישראלים בגדה המערבית ובחבל עזה. הנוהל שונה ועודכן בידי היועץ המשפטי אליקים רובינשטיין. לנוסח העדכני ראו: נוהל אכיפת החוק והסדר לגבי ישראלים מפרי חוק באיו"ש ובאזח"ע (מכתב מס' 15620/98)
93. מאז נכתב הנוהל התנהל ויכוח בין המשטרה והמנהל האזרחי מי אחראי לחקירה של עבירות תכנון והבנייה ובעיקרו ויכוח זה היה ויכוח על תקנים ותקציבים. הויכוח הזה אינו מעניינה של עתירה זו.
94. אלא שכל הנהלים וכל הדו"חות לא שיפרו את המצב והפרת החוק מצד ישראלים בגדה נותרה ללא מענה ראוי עד עצם היום הזה. מחדל אי האכיפה חולש על כל סוגי העבירות אולם ללא ספק שיאנית אי האכיפה היא עבריינות הבנייה. בנוגע לסוג עבירות זה האכיפה הפלילית ריקה לחלוטין מכל מעש.
95. אף מבקר המדינה קבע בדו"ח 63ב מ-2013 כי הליקויים הקשים בתחום אכיפת החוק יוצרים מציאות קשה ומתמשכת בגדה המערבית של "איש הישר בעיניו יעשה". (ראו עמודים 131-141 בדו"ח מבקר המדינה 63ב, 2013)
96. כאמור, את התופעה של הקמת המאחזים הבלתי מורשים חקרה עו"ד טליה ששון והדו"ח שפרסמה עמד על היקפה העצום של התופעה וחומרתה מבחינת שלטון החוק.
97. בנוסף, הוכן במשרד הביטחון בסיס נתונים בנוגע למאחזים הבלתי מורשים. בסיס נתונים זה שידוע בכינויו "דו"ח שפיגל" (ע"ש עורכו, תא"ל ברוך שפיגל) פורסם בסופו של דבר וממנו עלה כי התופעה של בנייה לא חוקית חרגה מתחום המאחזים הבלתי מורשים והפכה לפרקטיקה נפוצה בהתנחלויות "רשמיות".
98. זהו אם כן ההקשר בו פועלות המשיבות 10-3 ואותו מסרבים המשיבים 1 ו-2 לחקור.

ג. הטיעון המשפטי

99. העותרים יטענו כי הימנעות המשיבים 1 ו-2 מנקיטה בצעדים הנדרשים לחקירת החשדות לביצוע עבירות פליליות בפרשה זו מהווה הפרה של חובתם לקיים ללא דיחוי חקירה מקצועית ונטולת פניות של החשדות להפרת החוק על-ידי המשיבות 3-9.
100. העותרים יטענו שמחדל אי הפתיחה בחקירה נגוע באי חוקיות, שההחלטה שלא לחקור היא בלתי סבירה באורח קיצוני ושהיא מהווה הפרה של חובות המשיבים 1-2.

I. החובה לחקור ע"פ המשפט הישראלי

101. חובתה של רשות חוקרת לפתוח בחקירה כל אימת שעולה חשד לביצוע עבירה קבועה בחוק סדר הדין הפלילי:

נודע למשטרה על ביצוע עבירה, אם על-פי תלונה ואם בדרך אחרת, תפתח
בחקירה...

(חוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב – 1982, סעיף 59)

102. לשון חוק סדר הדין הפלילי היא חד-משמעית בעניין החובה לחקור ולכן אין כל אפשרות להתחמק מהחובה הזו:

"הגיעה למשטרה 'ידיעה' בדבר ביצועה של עבירה שלא בדרך של 'תלונה'
כאמור – גם אז חייבת המשטרה לפתוח בחקירה מיוזמתה"

(י. קדמי, על סדר הדין בפלילי (2003, כרך ראשון) עמ' 546)

103. על פי הסיפא של סעיף 59 לחוק סדר הדין הפלילי בעבירה שאיננה פשע רשאי קצין משטרה בדרגת פקד ומעלה להורות שלא לחקור רק אם היה סבור שאין בדבר עניין לציבור או אם היתה רשות אחרת מוסמכת על פי דין לחקור בעבירה.

104. העותרות סבורות כי אין ספק ששני החריגים הללו אינם מתקיימים בענייננו. עבירות הבניה המתוארות בחלק העובדתי של עתירה זאת אינן בסמכות חקירה וטיפול של "רשות אחרת" וכמובן ש"העניין לציבור" בהן אינו זניח כפי שסוגיה זאת הוגדרה בהנחיה 1.1 של פרקליט המדינה "שיקולים לסגירת תיק בשל העדר עניין לציבור" (עדכון אחרון כז בטבת התשס"ג, 1 בינואר 2003) (להלן: הנחיות פרקליט המדינה).

105. נהפוך הוא - לא רק שהעניין לציבור בעבירות בניה בכלל ובגדה המערבית בפרט אינו זניח, בית המשפט העליון במספר פרשות הדגיש את החשיבות הרבה של טיפול, אכיפה והרתעה בסוג זה של עבירות. להלן כמה דוגמאות:

- "הקו המנחה ובעל המשקל המכריע בהכרעותינו השיפוטיות הוא כי על רשויות המדינה לפעול לקיום החוק ולאכיפתו באזור..... ברוח הדברים שנאמרו בפסק-הדין האמור ובפסקי-דין רבים נוספים שיצאו מלפנינו במשך השנים, נאמר אף אנחנו, כי הדין מחייב את המדינה שלא לנהוג בגרירת רגליים מתמשכת בנסיבות בהן עליה לפעול לאכיפת החוק, במיוחד כך כשהיא עצמה אינה חולקת על חובתה זו. (בג"ץ 8887/06 יוסף מוסא עבד א-ראזק אל נאבות נ' שר הבטחון (פס"ד ניתן ביום 2.8.11), פסקה 16 – פרשת מגרון)
- "עם זאת אף אם מבדיקה זו עולה כי אדמת המאחז בבעלות המדינה או בבעלותם של ישראלים, אין בכך כדי להפוך את המאחז להתיישבות חוקית. כך, הכשרת המאחז מחייבת השלמתם של הליכים במישור המדיני (החלטת ממשלה על הקמת יישוב או שכונה חדשים), המוניציפלי (הוצאת צו של המפקד הצבאי בדבר שיוכו המוניציפלי של היישוב) והתכנוני (הפקדת תכנית מיתאר ואישורה וקבלת היתרי בנייה מרשויות התכנון הרלוונטיות)". (בג"ץ 5853/04 "אמנה" תנועת ההתיישבות של גוש אמונים אגודה שיתופית נ' ראש ממשלת ישראל (פס"ד ניתן ביום 20.9.14) פסקה 7)

- "בנייה שלא כדין היא לא רק תופעה, החותרת תחת התכנון הנאות של הבנייה, אלא השלכותיה מרחיקות לכת יותר: היא בין התופעות הבולטות, הפוגעות בהשלטת החוק". (כבוד השופט שמגר, בבר"ע 1/84 דוויק נ' ראש העיר ירושלים ויושב ראש הועדה המקומית לתכנון ובניה לח(1), 494, 500 (1984))

- "מסקנתנו בפסק הדין כי יש להורות על מימוש צווי ההריסה למבנים נסמכה על מספר נימוקים, לרבות החשיבות בשמירה על דיני התכנון והבנייה וקיום התחייבויות המדינה לבית המשפט, ולא רק על העובדה שמדובר במבנים החורגים מתחומי ההכרזה. יתר על כן, בנסיבות העניין לא ברור כי הריסת חלקים מהמבנים – ללא תוספת בנייה חדשה כפי שהצהירו המבקשים – פותחת כשלעצמה אופק להסדרתם. דיני התכנון והבנייה רחבים מהשאלה הקניינית ועל כן בנייה על קרקעות מדינה היא תנאי הכרחי אך לא מספיק להסדרה". (כבוד הנשיאה נאור, בבג"ץ 7292/14 – כ"ב עלי מוחמד עיסא מוסא נ' שר הביטחון (החלטה מיום 22.10.2017), פסקה 10)

106. אף הועדה בראשותו של כבוד השופט המנוח אדמונד לוי, שהתבקשה על-ידי ממשלת ישראל לבחון את מעמד הבניה באזור יהודה ושומרון, שעשתה בחוות-דעתה כל שניתן כדי להרחיב את אפשרות הכשרת המאחזים, נקטה בשפה חריפה כשהתייחסה לתופעת הבנייה הלא חוקית:

"התופעה שנגלתה לעינינו בנושא ההתיישבות הישראלית ביהודה ושומרון אינה הולמת התנהגות של מדינה שחרתה על דגלה את שלטון החוק כיעד שאליו יש לשאוף ואותו חובה ליישם"

(עמ' 88 לדו"ח הועדה מיום 21.6.12).

107. מכל האמור לעיל נהיר וברור כי המאבק בעבירות בניה הוא אינטרס ציבורי ראשון במעלה באופן כללי, וכשמדובר בבנייה על-ידי ישראלים בגדה המערבית, על היקפיה, משמעויותיה המדיניות וחומרתה כעבירה אידיאולוגית – על אחת כמה וכמה. לפיכך על גורמי אכיפת החוק חלה חובה לפתוח בחקירה וללא דיחוי. הם אינם רשאים לעצום את עיניהם ולהתעלם מהפרות בוטות וגלויות של החוק, ובטח כשהדברים הובאו בפניהם. אי פתיחה בחקירה במקרה זה ובוודאי ללא הסבר או נימוק, מהווה שיתוף פעולה עם עברייני הבניה.

108. על שכיחותה וחומרתה של גישת "נעשה ולאחר מכן נכשיר" עמדה כבר כבוד הנשיאה נאור בפרשת המאחז "דרך האבות":

"המדינה והמשיבים האחרים טענו כי תוצאות הסקר בחלקה מס' 79 חריגות ומפתיעות. לטענתם, לא ניתן היה לצפות את המצב שנוצר, שבו שתי רצועות אדמה צרות בלתי מוכרזות תיקבענה את גורלם של עשרה מבנים המצויים ברובם על אדמות מדינה. אין לקבל את הטענה. אף שממצאי הסקר מעוררים קושי (שכן אכן דינם של מבנים להיהרס רק בשל חריגה חלקית לשטח מחוץ להכרזה), איני סבורה שמדובר בקושי בלתי צפוי או מפתיע.

כאשר קודם כל בונים שלא כדין ורק לאחר מכן בודקים את אפשרות ההסדרה – אותה תופעה ידועה שכונתה "נעשה ולאחר מכן נכשיר" ניתן בהחלט לצפות כי הדבר יעורר בעיות קנייניות או תכנוניות." (כבוד הנשיאה נאור, בבג"ץ 7292/14 עלי מוחמד עיסא מוסא נ' שר הביטחון (פס"ד ניתן ביום 01.09.2016), פסקה 30 – ההדגשה שלנו)

109. בנוסף יש לציין את החומרה המיוחדת הנובעת מהידיעה הברורה של הגורמים הציבוריים בנוגע לאי חוקיותה של הבנייה, ובהם המועצות האזוריות ובחירתם המודעת להמשיך ולעודד את הפרויקטים השונים ולא למלא את תפקידם ולמנוע מהפרת החוק להתמשך. לא זו אף זו, אותן רשויות אף השקיעו בסיוע ובביצוע לעבירות הללו מיליוני שקלים מכספי הציבור.

110. מכל האמור עולה כי קיים חשד ממשי לביצוע עבירות על-ידי גורמים ציבוריים ופרטיים, קיימת חובה בדין לחקור חשדות כאלו ואין כל עילה שלא לחקור מקרים אלו. חשוב לציין שהיעדר כל חקירה והעמדה לדין בתחום הבניה הבלתי חוקית בשטחים שולחים מסר חד משמעי וברור לציבור ולעברייני הבנייה בפרט, כאילו למעשה מותר לבנות באופן לא חוקי, ואף משתלם לעשות כך. למעשה, ההימנעות מחקירה ומהעמדה לדין מבטיחה לעברייני הבנייה כי לא יאונה להם כל רע, לא ייגרם להם נזק כלכלי וגם לא תהיינה לגביהם כל השלכות פליליות. לא אחת נשמעו טענות תושבי מאחזים על הסכמה של המדינה ומעורבותה בבנייה הלא חוקית כהצדקה למניעת פינוי. טענות אלה מבוססות בראש ובראשונה על היעדר כל אכיפה, ואף היעדר כל חקירה של הנוגעים בדבר.

II. החובה לחקור במהירות וללא דיחוי

111. לצד החובה לחקור חשד לביצוע עבירות המובא לידיעת גורמי אכיפת החוק, על הגורמים המבצעים את החקירה בפועל חלה החובה לפתוח בחקירה באופן מיידי עם היוודע קיומו של חשד לביצוע העבירות, ולקיימה במהירות. הסיבה לכך ברורה לכל מי שמכיר ולו קצת את עולם החקירות: איחור בפתיחה בחקירה ואיטיות של חקירה פוגעות באופן אנוש באפקטיביות שלה.

112. הדברים הם ידועים וברורים ולמעשה לא דורשים תמיכה ומראי מקום. ובכל זאת נזכיר כי בבג"צ 5817/08 באסם עראמין נ' היועמ"ש (פס"ד ניתן ביום 10.7.11) מתח ההרכב (כב' הנשיאה השופטת דורית בייניש, וכב' השופטות איילה פרוקצ'יה ועדנה ארבל) ביקורת חריפה על אופן התנהלות רשויות אכיפת החוק בפרשה ובין היתר בשל העיכוב בפתיחה בחקירה, דבר שהכשיל אותה. כב' השופטת ארבל ציינה בפסק הדין את החשיבות הרבה בפתיחתה של חקירה באופן מיידי לאחר התרחשות העבירה:

"דווקא בהינתן הריסון שנוהג בית משפט זה ביחס להחלטות על העמדה לדין או על הימנעות ממנה, דומה שמתחדדת החשיבות של חקירה ממצה מיידי בסמוך לאירוע"

(בג"צ עראמין, ההדגשה שלנו – מ.ש., מ.ס.).

113. עקרונות אלה נכונים בכל עבירה אשר היא. האפקטיביות של החקירה נפגעת ככל שעובר הזמן מאז ביצוע העבירה ועד לפתיחתה. גם בעבירות מושא עתירה זו יש חשיבות לפתיחה מיידית בחקירה וחוסר הנכונות הבלתי מוסברת והבלתי סבירה מצד הרשויות לעשות כן כבר וודאי חיבלה קשות בכל חקירה עתידית.

III. ההימנעות מפתיחה בחקירה היא בלתי סבירה באורח קיצוני

114. העותרות תטענה שההימנעות מפתיחה בחקירה היא מחדל בלתי סביר של המשיבים וכי לפיכך יש עילת התערבות ברורה של בית המשפט הנכבד.

115. העותרות תטענה כי:

א. ההחלטה שהתקבלה (במחדל) שלא לפתוח בחקירה כנגד עבירות הבניה המתוארות בחלק העובדתי של העתירה עומדת בסתירה לאינטרס הציבור.

ב. ההחלטה על אי פתיחה בחקירה במקרה בו יש תשתית ראייתית התחלתית אינה נמצאת במתחם הסבירות ואף לוקה באי-סבירות קיצונית.

116. כפי שכבר צויין לעיל בית המשפט רואה בהקפדה על דיני התכנון והבניה אינטרס ציבורי מובהק ולכן עבירות מתחום התכנון והבניה ראוי שיחקרו עד תום, תוך כדי מיצוי הדין עם העבריינים. במקרה שלפנינו העבירות הן חלק מ"מכת מדינה" של בנייה בלתי חוקית אידאולוגית למטרת הצבת עובדות מדיניות בשטח. המשמעויות של הבנייה הן מרחיקות לכת הרבה יותר מעבירות בנייה "רגילות" בתוך תחומי מדינת ישראל, ובית המשפט הנכבד שמוצף בהליכים בקשר לבנייה זו מכיר ומודע למשמעויות אלה היטב.

117. לפיכך, אי פתיחה בחקירה במקרה זה הנה החלטה בלתי מתקבלת על הדעת העומדת בסתירה לאינטרס הציבורי.

118. האפשרות היחידה להימנע מחקירה פלילית היא היעדרה של תשתית ראייתית ברמה המצדיקה פתיחה בחקירה (ראו דנג"ץ 7516/03 יעקב נמרודי נ' היועץ המשפטי לממשלה (החלטה התקבלה ביום 12.2.04), עמ. 6).

119. במקרה שלפנינו לא יכולה להיות מחלוקת שישנה תשתית ראייתית התחלתית (והרבה למעלה מזה) לביצוע עבירות, ותשתית זו הובאה לידיעת המשיבים 1 ו-2 כבר בינואר 2017. אי פתיחה בחקירה במקרה כזה סותר את האינטרס הציבורי ואינו עומד במבחני הסבירות.

120. למעלה מן הצורך נציין כי לא זו בלבד שהמשיבים לא הורו על פתיחה בחקירת העבירות האמורות, לאחר שנשלחו אליהם הראיות כפי שנאספו אצל העותרות, המשיבים אף לא טרחו בשום שלב לנמק או להסביר מדוע לא יפתחו בחקירה וזאת בניגוד לסעיף 2 לחוק לתיקון סדרי המינהל (החלטות והנמקות), תשי"ט-1958 ולכללי המנהל התקין.

121. מכל האמור עולה כי אי פתיחה בחקירה בהינתן ראיות משמעותיות לכאורה לבניה בלתי חוקית משתוללת, אינה סבירה באורח קיצוני ודינה להתבטל.

IV. הפגיעה בחובת ההגנה על נכסי הציבור

122. עמדת העותרים הינה כי הפקרת האדמות המוגדרות כאדמות מדינה והינם נכסי הציבור, לעברייני הבנייה בגדה המערבית, מהווה הפרה של החובה המוטלת על המשיבים, עת הבנייה נעשית תוך הריסתו של השטח, ללא היתר ובפועל אינה מהווה שמירה על השטח ועל הנכס אלא הפקרתו לכל דכפין מטעם תושבי ההתנחלות.

123. השתלטותם של הפולשים לקרקעות המדינה על אדמות הציבור ועשייה בהן כבשלהם, ללא כל הפרעה ממשית כלשהי מצד המשיבים, וללא תגובה חקירתית-פלילית, מהווה, לפיכך, הפרה מצד המשיבים של חובותיהם על פי המשפט הבינלאומי ההומניטארי, כמו גם הפרה של החובות המוטלות על המשיבים מכוח המשפט הישראלי.

124. הזנחת האכיפה פשטה בכל תחומי החיים תחת הכיבוש, אולם נדמה, כי בתחום העבירות על חוקי התכנון והבנייה תופעת אי האכיפה מרימה את ראשה באופן החמור ביותר.

125. וכאילו לא די בחומרה שבאי-נקיטה מיידית בהליכי אכיפה אפקטיביים ובהם חקירה פלילית כנדרש בעתירה זו באופן עצמאי על-ידי הרשויות, הרי שגם כשמדווח לרשויות ולגורמים האחראיים על אכיפת החוק בזמן אמת על הפרות החוק, כמו במקרה דנן, הרי שאלו לא נוקפות אצבע על מנת להפסיקה, ומאפשרות את התרחבות הבנייה הבלתי חוקית, את המשכה של הפרת החוק ואת הפגיעה בשלטון החוק בגדה המערבית.

126. הימנעות המשיבים מלאכוף את הדין על הבנייה הבלתי חוקית בגדה המערבית – מהווה, כפי שנראה להלן, הפרה של חובותיהם ולפיכך לוקה באי-סבירות קיצונית.

V. ההשלכות הפוליטיות, המדיניות והבינלאומיות שיש להפרות חוק בכל הנוגע לבניה בלתי חוקית בשטחים המוחזקים ע"י ישראל

127. אין זה סוד כי הבנייה בגדה המערבית הינו נושא פוליטי שנוי במחלוקת הנמצא בלב סדר היום של השיח הציבורי בישראל ואף בעולם כולו. כבר כמה עשורים שיחסי החוץ של ישראל מושפעים ישירות מהבנייה בגדה המערבית והרחבת ההתנחלויות.

128. שאלת הרחבת מפעל ההתנחלויות מעסיקה את הציבוריות הישראלית והיא ככל הנראה הסוגיה המפלגת את אזרחי המדינה יותר מכל סוגיה אחרת.

129. לא ניתן, אם כן, להפריז בחשיבותה של הבנייה הבלתי חוקית ברחבי הגדה, שנעשית מבלי שניתנה החלטת הגופים המוסמכים לגביה.

VI. החוק להסדרת ההתיישבות ביהודה והשומרון, התשע"ז-2017 (להלן: "החוק להפקעת אדמות פלסטינים")

130. למען הסר ספק יש להבהיר כי החוק להפקעת אדמות פלסטינים, אשר התקבל בכנסת ביום 6 בפברואר 2017, ושמטרתו להכשיר בדיעבד את הבנייה במאחזים אינו חל על הבנייה מושא עתירה זו.

131. הסיבה שהחוק אינו חל במקרה זה היא כי החוק קובע הוראות לגבי "מקרקעין הטעונים הסדרה" המוגדרים בסעיף 1 לחוק כ"מקרקעין באזור שזכויות השימוש וההחזקה בהם או בחלקם אינן נתונות לרשויות האזור או לממונה". לגבי מקרקעין כאלו מורה החוק

הוראות שונות כגון הימנעות מפעולות אכיפה (סעיף 7), הקצאה (סעיף 5) והשלמת הליכי תכנון (סעיף 6).

132. אלא שהבנייה מושא עתירה זאת נעשית במקרקעין שזכויות השימוש והחזקה בהם נתונות לממונה ולפיכך הוראות חוק הפקעת אדמות פלסטינים אינן רלבנטיות לגביה.

133. להשלמת התמונה רק נציין כי שתי עתירות התוקפות את חוקיותו של החוק עדיין נידונות בפני ביהמ"ש הנכבד, אחת מהן הינה עתירתה של העותרת מספר 1 כאן (בג"צ 2055/17 ראש מועצת הכפר עין יברוד ו-39 אחרים נ' הכנסת ו-6 אחרים).

ד. סוף דבר

134. זה מעל לעשור שמתריעות העותרות על הבנייה הבלתי חוקית המשתוללת בגדה המערבית; זה מעל לעשור שמנסות העותרות בכל כוחן להביא את גורמי אכיפת החוק לבצע את תפקידם ולחקור את החשודים בבנייה הבלתי חוקית וזה מעל לעשור שהחוק, הסדר והמנהל התקין מושלכים הצידה כלאחר יד לטובת האינטרס האישי, המצומצם וההרסני של קבוצת מתנחלים המרגישה כי היא מעל החוק וקובעת את עתידם של כלל אזרחי מדינת ישראל.

135. על אף פניות והתראות של העותרת אל המשיבים מינואר 2017 ועד היום, לא טרחו המשיבים להשיב ולו תשובה עניינית אחת.

136. על אף שמדובר בבנייה בלתי חוקית תוך פלישה לאדמות ציבור, העניין לא נחקר, העבודות לא נפסקו והמבנים לא נהרסו.

137. על אף שהמשיבים קיבלו מהעותרות ראיות המוכיחות לכאורה ביצוען של העבירות המתמשכות במקום, לא נפתחה חקירה פלילית וזאת למרות החובה הקיימת בדין לחקור ללא דיחוי כאשר:

א. ישנה תשתית ראיתית התחלתית לקיומה של עבירה; ו-

ב. ישנו עניין לציבור (נסיבות העבירה, נסיבות החשודים והאינטרס הציבורי).

138. לפיכך, לא נותרה לעותרות כל ברירה אלא לבקש מבית המשפט להורות למשיבים 1 ו-2 על פתיחה מיידית של חקירת החשדות לביצוע עבירות פליליות על-ידי המשיבות 9-3. הכל בהתאם לנוסח הצו שבפתח כתב עתירה זה.

139. בנוסף מתבקש בית המשפט הנכבד לחייב את המשיבים בהוצאות המשפט של העותרות ובשכר טירחת עורכי דינם, בתוספת מע"מ וריבית כחוק.

היום

מיכאל ספרד, עו"ד

ב"כ העותרות